

Brassói Lapok

XL. évfolyam

44 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1934. évi február 24

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautóval átváltoztatva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet: az előfizetési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre: negyedévre 300 lej, fél évre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, fél évre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDELESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegtoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegtoldalon 6 lej négy zete centiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-zámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK MÁRAMAROSSZIGETET!

**Szerény indítvány
Tatarescu miniszter-
elnök urhoz!**

A kolozsvári újságíró körökben néhány napra felderült a bizakodás. Hirtelen közzétették, hogy a Magyar Párt elnöke közbenjárta Tatarescu miniszterelnökkel a cenzura kilengései miatt s amikor a miniszterelnök, aki kormányra kerülése első napjaiban annyi emelkedett szellemű és hangú nyilatkozatában bizonygatta magas, emberi és szabadelvű gondolkodás-módját, értesült arról, hogy Kolozsváron s általában Erdélynek abban a városában, ahol a cenzurát a kivételes törvény alapján gyakorolják, miképpen tombol, kegyetlenkedik és törvénytelenkedik ez a rendkívüli hatalom, mosolygott a cenzorok elképesztő elfogultságon s azonnali orvoslást ígért.

A napok azonban teltek és a miniszterelnök azonnali intézkedése elmaradt. A remények lehervadtak s a cenzura, mint ha csak meg akarta volna mutatni, hogy azért is ő az ur mindenekfelett, fokozta gyilkos és gonosz iramát.

A miniszterelnök, a kormány és az egész román közvélemény is láthatta, hogy a Duca miniszterelnök ellen elkövetett felháborító merénylet milyen lecsúszott hatással volt az erdélyi magyar kisebbségre is. Az erdélyi magyar sajtónak nem volt egyetlen hangfőszlánya, a melyből ne a legnagyobb részvét és ne a legnagyobb megbotránkozás csendült volna ki. A kivételes intézkedések ellen sem emelte fel szavát a kisebbségi sajtó, noha már az első pillanathban nyilvánvaló volt, hogy a galád merénylethez a kisebbségeknek semmi közük nincs s az a politikai irányzat, amely beteg és fertőzött szellemiségre épült, amely a türelmetlenség és a legsötétebb elfogultság eszközeit kívánja meghonosítani a romániai politikai életben is, senkitől nincs távolabb, mint éppen az erdélyi magyar kisebbségtől s az erdélyi magyar sajtótól. Ettől a szellemiségtől az erdélyi magyar kisebbségeknek sokkal több oka van rettegni és félni, mint akármi-lyen romániai kormányzatnak. A leg-ovatosabb és a kisebbségekkel szemben mindig felparázsló legéberebb gyanu sem tarthatott attól, hogy a kisebbségi sajtó — bármilyen formában is — szolgálja, alátámasztja, elősegíti azt a szellemiséget, amely ellen a kormány, a megdöbent merénylet után, felvette a harcot.

Érthető és okszerű lett volna tehát, ha a magyar sajtó arra az álláspontra helyezkedik, hogy az ostromállapot és a cenzura nyüge és fekező ereje reá nem vonatkozhatik. Az erdélyi magyar közvélemény és az erdélyi magyar sajtó azonban ezuttal is nagyon előkelő és nagyon megértő volt. Egyetlen szóval sem tiltakozott a cenzura és az ostromállapot ellen, ellenben támogatta és helyeselte a kormány szándékait, mert a maga részéről is feltette a rendet, a csendet, a nyugodtságot.

Mindjárt két hónapja már, hogy az ostromállapot és a cenzura érvényben van. A kormány ezalatt az idő alatt teljesen letörte, kigyomlálta azt a politikai felajzotttságot, amely Szinajában revolvérrel dolgozott. A bűnösök börtönben ülnek s várják az ítéletet. Az a román sajtó, amely szellemileg táplálta és fűtötte őket, régen megcsendesedett. Bukarestben és az Okiráltságban feleslegessé is vált már a cenzura s az ostrom-

Ujra fellángolt a nagy párisi botrány

A Stavisky-ügy rémregénybeillő fordulata

Fantasztikus körülmények között meggyilkolták a nagyszabású bűnügy ügyészét, aki többet tudott, mint szabad lett volna

Albert Price főügyész holtteste a dijoni pályaudvar közelében

Páris, február 23.

A chamonix-i villában öngyilkossá lett Stavisky még nem halt meg egészen. Szelleme ott él tovább a francia közéletben és pénzügyi botrányok lavínán, kormánybukások és forradalmi kilengéseinek zűrzavarain túl átkos kísértetként bolyong s szedi egymásután áldozatait.

Tegnapra a párisi sajtó megint felkavarta a Stavisky-ügy egész szennyes konglomerátumát s új, riasztó esővát dobott a francia közvélemény elé. A lapok azt fejtették ki, hogy a hírhedt kalandor nemcsak ravaszul kidolgozott pénzügyi manőverekkel kopasztotta meg hisztériáit, hanem két táncosnő nevét dobta zsákmányul a szenzációra éhes nyilvánosságnak, de az állítólag kompromittált politikusok nevét még nem szolgáltatták ki.

Majdnem egyidőben az újabb Stavisky-botrány kipattanásával, az egész francia közvélemény felkavaró bűntény történt. És ami a legmegdöbbentőbb: ennek szálai kétséget kizárólag a halott kalandorhoz vezetnek vissza.

A bűntény színhelye: a dijoni vasúti állomástól kevezető pályatest. Az áldozat: a párisi ügyészség pénzügyi osztályának vezetője. A tettesek: ismeretlenek. A gyilkosság körülményei, mert véletlen szerencsétlenség, vagy természetes halál lehetősége teljesen kizártnak látszik: homályosabbak, rejtelmesebbek, mint egy hatásvadászó Wallace-regény első fejezete.

Egyedül a gyilkosság oka áll tisztán a nyomozó hatóságok előtt:

az áldozat Franciaország egyik legkiválóbb

kriminalistája, sokat tudott a Stavisky-ügy piszkos kulisszatitkairól s ezért — jóllehet maga Stavisky már megszabadult a földi igazságszolgáltatás minden következményétől — el kellett tenni láb alól.

Ez a hajmeresztő bűntény kétséget kizárólag elárulja azt is, hogy Stavisky személye körül egész maffia verődött össze s ez a maffia ma is él és nem tartja kíváncsnak a nagystílű kalandor üzemeinek megszűnését. De hogy kiből áll ez a sötét, földalatti szervezet, azt egyelőre nem is sejtik. Minden jel arra mutat, hogy a halott kalandorral összeköttetésben álló közéleti emberek, magasállású tisztviselők, politikai nagyságok érdeke volt az áldozatot eltüntetni.

Kik ezek?

Egyelőre — rejtély...

Kik adták magukat eszközül a gyilkosság végrehajtásához?

Egyelőre ez is rejtély...

De az bizonyos, hogy ha a nyomozó ható-

ságok feltevésai helyesek, akkor

mindaz, ami eddig történt a Stavisky-botrány kipattanása óta, csak előjáték volt annak, hogy a franciaországi korrupció mérge, gennyes kélevénye teljesen felfakadt és olyan ember életét követelte áldozatul, aki igen alkalmas lett volna a fenékig rothadt francia közéletben a nagytakarítás megindítására.

A Stavisky-caffia azonban ezt ki akarta kerülni. Az aljas cél érdekében egy ártatlan embert megölték és a dijoni pályaudvar közelében a vasúti sínekre dobták.

Lehetséges azonban, hogy éppen ez a borzalmas gyilkosság adja a francia hatóságok kezébe azt a fonalat, amely elvezet a Stavisky-caffia főhadiszállásáig és leleplezi a hírhedt kalandor eddig ismeretlenül bujkáló bűntársait.

★

Az egész Franciaországot megdöbbentő bűntényről az alábbi jelentések számolnak be:

Holttest a dijoni állomás közelében

Február 21-én, szerdán, Dijon állomásától nem messze, a vasúti sín páron kötelekkel összekötözött férfi holttestét találták meg a pályőrök. Azonnal jelentést tettek a borzalmas leletéről s nem sokára már meg is jelent a helyszínen a dijoni hatóságok szokásos bűnügyi bizottsága.

Első pillanatra is látszott, hogy embertelen kegyetlenséggel elkötetett bűntényről van szó.

A holttest ruhájának átvizsgálásakor a bizottság tagjai óriási meglepetéssel állapították

meg, hogy az áldozat nem közönséges ember:

Albert Price, párisi bíró, a párisi ügyészség pénzügyi osztályának vezetője feküdt holtan, guzsbakötött testtel a síneken.

Hogyan került a kiváló párisi jogász holtteste a dijoni sínekre? Ez volt a bűnügyi bizottság tagjainak legelső kérdése. Kik lehettek a gyilkosok?

A holttest környékén semmi áruló nyom, vagy jel nem volt, amelyből következtetni lehetett volna a gyilkosság végrehajtására, vagy a tettesek személyazonosságára.

tudja is, mintán azonban kedves neki az hogy basáskodják a kisebbségi sajtón kedves neki az, hogy kigyilkolták néhány ezer szót a magyar nyelvből s miután ezt szabadon gyakorolhatja, bá tudja, hogy törvénytelen dolgot cselekszik, örömmel és bizonyos kéjjel gyakorolja azt a gonosz, türelmetlen és elfogult vasgárdista szellemet, amely ellen a cenzurát bevezették.

Miniszterelnök Ur! Méltatlan önhöz és pártjához, amely most valóban a szabadelvűséget képviseli Romániában, hogy a cenzuráját nyelvgyilkolásra használják fel. Méltatlan a román állam közegeihez is, hogy magyar szavak kiirtásával foglalkozzék. Ausztriában véres felkelés volt, forradalom volt. És Ausztria területén ma már seholy sincs ostromállapot. Alig egy héttel a forradalom leverése után. Nálunk két hónap telt el már és a cenzura a kisebbségi városokban még mindig él és dolgozik. Gyilkol egy kisebbségi nyelvet.

Kacsó Sándor

Nem messze Price bíró holttestétől megtalálták irattáskáját. A táskában csaknem üres volt a mindössze néhány jelentéktelen levelet találunk benne. A dijoni bizottság tagjai kiabrándultak fölé az irattáskát, amely néhány órával később mégis fontos bűnjellegű lett és megadta az első láncszemet a rend-

kívül titokzatosnak látszó büntény magyarázatához.

Ez az üresen eldobott aktatáska árulta el ugyanis, hogy

Price bíró halálában a halott Stavisky még mindig szabadságban levő, büntetlenül bujkáló cinkosainak kezét kell keresni...

Price telefonja csenget

A holttest felfedezése után megindított nyomozás néhány óra leforgása alatt tiszta képet alkotott arról, hogy miképpen került Price bíró Dijonba, ahol tulajdonképpen semmi dolga sem volt.

Kedden este ugyanis, a késő esti órákban, Price bíró lakásán megcsendült a telefon. Price maga emelte le a kagylót és megdöbbenne hallgatta végig a vonal másik végén beszélő üzenetet:

— Halló, Price bíró ur? Itt Dijonból az ön édesanyjának háziőrvosa beszél. Közölöm kell önnek, hogy Madame Price súlyos beteg, sürgősen műtétet kell rajta végrehajtani. S tekintettel arra, hogy Madame már 70 éves, a műtét előtt önnek, a fiával beszélni szeretne... Ha csak lehet, induljon azonnal, mert minden pillanat drága ilyenkor...

Price, aki nagyon szerette édesanyját, az üzenetet azonnal közölte a feleségével. S egyben bejelentette, hogy a legközelebbi vonattal Dijonban utazik.

Felesége igyekezett az utazásról lebeszélni. Price azonban türelmetlenül legyintett és a vitát azzal zárta le, hogy mindenképpen utazik, mert anyja kívánságának eleget akar tenni. Felesége ekkor arra kérte, hogy őt is vigye magával. Price azonban erre nem volt hajlandó és egyedül hajtott ki az állomásra.

Irattáskáját, amelytől soha meg nem vált, erre az útjára is magával vitte.

Feleségének aggodalmait és balsejtelmét valóra váltak: Price bíró sohasem tért vissza Dijonból s holttestét szerdán a vasúti pályatesten találták meg.

„BARÁTOK” A DIJONI ÁLLOMÁSON

A nyomozás ezután a következőket állapította meg:

Amikor Price Albert leszállt a dijoni állomáson, ott már három ur várta. Szemtanuk állítása szerint mindnyájan barátai, vagy közeli ismerősei lehettek, mert egymást szívélyesen üdvözölték. Ez a három ur a pályaudvar előtt várakozó gépkocsiba ült Price-szel együtt s azután elhajtott.

Hogy hová mentek?

Erre a kérdésre egyelőre a nyomozás csak annyit felelhet, hogy — a halálba.

A gépkocsi elindulásának pillanata után Price-t többé senki sem látta élve szülővárosában.

Legkevésbé látta 70 éves édesanyja. A matróza a legnagyobb meglepetéssel értesült arról, hogy fiának nála jelentkeznie kellett volna. Azonnal kiderült, hogy Price anyjának semmi baja nincs, nem is igaz, hogy sürgős műtétet kell rajta végrehajtani. Ha valaki tehát háziőrvosa nevében Párisba telefonált, az bizonyára csak azért tette, hogy a híres kriminalistát Dijonba csalja.

A háziőrvos is meglepetéssel vette tudomásul, hogy valaki az ő nevében telefonált Price főügyésznek.

Ki lehetett a titokzatos telefonáló? És miért csalta Dijonba Price bíró?

Erre a kérdésre az első feleletet a holttest mellett talált irattáska adta meg a nyomozó hatóságoknak.

PRICE FŐÜGYÉSZ, A STAVISKY-ÜGY SZAKÉRTŐJE

Price Albert 47 éves volt és a párisi törvényszék ügyészségének egyik legképzettebb tagja.

Még 1926-ban, amikor perek lavináját zúdították Staviskyre,

Price kapott megbízást arra, mint a párisi ügyészség pénzügyi szakértője, hogy vezesse le a vizsgálatot a feljelentések ügyében.

Price nagy alapossággal látott neki a munkának, de sok eredményt nem tudott felmutatni, mert a Stavisky-ügyek iratai közül a legfontosabb terhelő bizonyítékok tűntek el. Emiatt a vizsgálat nemcsak elhúzódott, hanem kátyuba is került.

Price akkoriban látva, hogy titokzatos hatalmak dolgoznak a Stavisky-ügyben és a vizsgálat becsületes lefolytatását minden eszközzel igyekeznek megakadályozni, bizalmatlanná vált munkatársaival szemben is és a Stavisky-ügy legfontosabb iratait mindig magával hordta aktatáskájában.

A Stavisky-ügy kirobbanása óta Price már egyszer vallomást tett a vizsgálóbíró előtt. Nyílt ember volt s mindent elmondott, amit tudott, nem kímélve sem magasrangú tisztviselőt, sem előkelő politikusok érzékenységét.

Megdöbbenő erővel hatott a dijoni tragédia felfedezése után annak megállapítása, hogy

Price főügyészt a párisi vizsgálóbíró szerdára új vallomástételre idézte be s ekkor kellett volna előterjesztenie a Stavisky-ügy vizsgálatának elhúzásáról és az akták eltűnéséről szóló nagyfontosságú bizonyítékaikat.

Az elterjedt hírek szerint Price szerdai vallomásában igen előkelő politikusok neve is szóba került volna.

A vizsgálat összevetette a két adatot: Price szerdai kihallgatását és azt a körülményt, hogy irattáskájából minden eltűnt s mindössze néhány semmitmondó levél maradt.

Eltűntek ellenben a Stavisky-ügyre vonatkozó döntőfontosságú ügyiratok, amelyek igen sok közéleti férfit rántottak volna le a közbecsülés erkölcsi magaslatairól.

POLITIKAI GYILKOSSÁG TÖRTÉNETI

Mindent egybevetve: a dijoni vizsgálóbizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy politikai gyilkosság történt és Price bíró a Stavisky-botrányban súlyosan érdekelt előkelőségek maffiája előre kidolgozott haditerv alapján tette el láb alól.

Meg kellett akadályozni minden áron, hogy szerdán vallomást tehessen a párisi törvényszék vizsgálóbírája előtt és esetleg porba rántsón olyan nveket, amelyeknek viselői ma még a közbecsülés fényében sütkéreznek.

A gyilkosságról azonban minden részlet hiányzik. Price három férfi társaságában gépkocsiba szállt a dijoni pályaudvar előtt s azután már csak guzsbakötött holttestét találták meg a pályatest sinpárján.

Azt az egyet az orvosszakértői vizsgálat megállapította, hogy

Price már halott volt, amikor a sincre dobták.

Tehát valószínű, hogy a három férfi a pályaudvarról magával hurcolta az anyja életéért rettegő embert és vagy a gépkocsiban, vagy valahol a környéken meggyilkolták. A titokzatos gépkocsinak föltétlenül szerepe van ebben a homályos tragédiában, mert motorjának zugását a vasúti pályatest közelében tartózkodók hallották s nem is sejtették, hogy milyen borzalmas tragédia utolsó felvonásához asszisztálnak tudtukon kívül.

Price azonban, aki éveken keresztül rendkívül óvatos volt, anyja miatt érzett aggodalmaiban teljesen megelégedett a szükséges elővigyázatosságról. Holott már első kihallgatása után is rendkívül sok fenyegető levelet kapott, amelyek közölték vele, hogy elteszik láb alól, ha nem szünteti be a nagy buzgóságát vezettet vizsgálatot. Price, a kiváló kriminalista, ezt a körülményt figyelmen kívül hagyta s a Stavisky-maffia igazán ostoba ürügygel tudta őt törbe csalni és félreállítani.

MÉG CSAK A BORDEAUXI FŐÜGYÉSZ EL A STAVISKY-ÜGY KÖRÖNATANUI KÖZÜL

A rejtelmes körülmények között meggyilkolt Price Albert arról volt híres a francia jogászvilágban, hogy ő az egyik szakértője a Stavisky-ügynek. Őt azonban a halott kalandor bűntársainak maffiája már elhallgattatta.

Rajta kívül most már csak a bordeauxi törvényszék főügyésze az egyetlen élő ember, aki ismeri a Stavisky-ügyek minden vonatkozását és a rendkívül szövevényes bűnügyekben eligazodik. Price meggyilkolása után most már számolnak azzal a lehetőséggel, hogy a bordeauxi főügyész kerül sorra a Stavisky-maffia fekete listáján. Hogy tehát minden megletést kizárjanak, a kormány utasítására a bordeauxi hatóságok rendőri karhatalmat vezényeltek ki a Stavisky-botrányok egyetlen élő szakértőjének védelmére.

ÚJRA HÁBOROG A FRANCIA KÖZVELEMÉNY

Price Albert meggyilkolása ismét teljesen felkavarta a kormányválságok és a forradalmi kilengések viharaitól még le sem csendesedett közvéleményt. A borzalmas büntény politikai háttérre kétségtelen. És a legmegdöbbentőbb az, hogy az öngyilkos kalandor bűntársainak maffiája most már a legelvetemültebb bűntényektől sem riad vissza, hogy üzemeit takargassa.

A párisi mai számai felháborodott hangú kommentárokkal kísérik a dijoni gyilkosságot és kiméltelen szigorúságu vizsgálatot követelnek.

S ha a Doumergue-kormány valóban a töle elvárt becsületességgel vezeteti le a büntető nyomozást, nem lehetetlen, hogy a Stavisky-maffia leleplezésének botránya alapjaiban rendíti meg a francia közéletet.

Price Albert meggyilkolása ismét teljesen felkavarta a kormányválságok és a forradalmi kilengések viharaitól még le sem csendesedett közvéleményt. A borzalmas büntény politikai háttérre kétségtelen. És a legmegdöbbentőbb az, hogy az öngyilkos kalandor bűntársainak maffiája most már a legelvetemültebb bűntényektől sem riad vissza, hogy üzemeit takargassa.

Elhalasztották az adósszervezetek kongresszusát

Megvárják az új konverziós tervezetet

Bukarest, február 23.

Emlékeztetes, hogy a különféle adósszervezetek, mint az agrárliga, a mezőgazdasági szindikátusok központi szövetsége, a tulajdonvédő liga stb., stb. nagy országos adósgyűlést terveztek Bukarestben, hogy nyomást gyakoroljanak a kormányra és a törvényhozó szervekre az adóssok érdekében. Az érdekelt egyesületek elnökei tegnap megbeszélést tartottak Bukarestben és elhatározták, hogy

az országos kongresszus megtartását egyelőre elhalasztják, mindaddig, míg a kormány új konverziós törvény tervezete napvilágot lát.

Azután állást foglalnak a javaslat mellett vagy ellen és szükség esetén összehívják az országos nagygyűlést. Addig is utasították az adósszervezeteket, hogy tovább folytassák a helységenkénti gyűlések megtartását.

Halmazott borzalom egy rövid beszámolóban

Szerelmi tragédia, amelyben a modern ponyvaregény mindenfajta fordulata megtalálható

Pozsony, február 23.

A pozsonyi „Matador” gumigyárban megrendítő és jellegzetes szerelmi tragédia történt.

A gumigyár vezérigazgatóját, Maturka Ottót, Passy Richard cégvezető fiatal és szép felesége sósavval szembe öntötte.

Az irtózatossan megsebesített ember nem bírta ki a fájdalmakat, előbb segítségért

ordított, majd szinte önkivületi állapotban előrántotta revolverét és saját szájába lött.

A merénylet fiatalasszony elmenekült a tett színhelyéről és a Dunába vetette magát. Az öngyilkossági kísérlet azonban nem sikerült, a fuldokló asszonyt kimentették a folyó vizéből. A halálos kinokban

— Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez

vergődő vezérigazgatót kórházba szállították, de nem lehet megmenteni.

A megindult vizsgálat különös szerelmi ügyet kavart fel. A fiatal és szép asszony, egy évvel ezelőtt, férje tudtával, bizonyára azért, hogy férjét előremenetelében segítse, viszonyt kezdett a vezérigazgatóval.

Ez a viszony az utóbbi időben elhidegedett. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy az asszony végül is megszerette az igazgatót és amikor látta, hogy az meguntta őt és szabadulni akar tőle, akkor hátrázta el magát a merényletre.

A fiatalasszonyt a rendőrség letartóztatta.

Fizetéscsökkentés, vagy tisztviselő-leépítés?

Bukarest, február 23.

A pénzügyminisztérium — a bukaresti Tempo értesülése szerint — értesítést küldött az összes minisztériumoknak, hogy az április elsején kezdődő új költségvetési évre 15 százalékkal kevesebbet vegyenek fel a személyzeti kiadások tételére. Nem tudni most már, hogy tisztviselő-leépítés, vagy fizetéscsökkentés készül. Hivatalosan azokat a híreket, amelyek az utóbbi időben a köztisztviselők egyrészenek leépítéséről szólnak, nem erősítették meg.

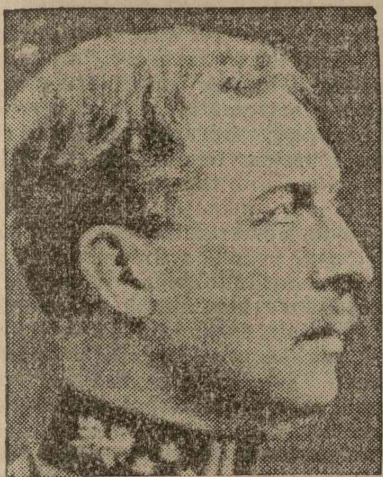
Percenként érkeznek az előkelő gyászolók a belga király temetésére

Brüsszel, február 23.

Albert belga király temetésére minden pillanatban érkeznek a világ minden tájáról a különböző országok előkelőségei és államférfiai.

Csütörtökön délelőtt megérkezett a welszi herceg, kit tizenegy bombavető-gép kísért. Azután minden negyedóránban külön autó robogott be Brüsszelbe, bennük hercegek és főhercegek egész légiója. Köztük Axel dán herceg, majd Miklós román herceg, Olaf norvég herceg és Umberto piemonti herceg érkezett meg.

ALBERT,

a tragikus sorsu belga király.

Ezzel még nem zárult le a temetésen résztvevők sora. Csütörtökre várják a Szovjet megbízottját is. Ugyancsak még csütörtökön meg kell érkeznie Boris bolgár elnöknek és Lebrun francia köztársasági elnöknek.

Az érkezők mindegyike koszorút helyezett el a tragikusvégi belga király ravatalán.

A különböző államfők vonattal érkeznek Brüsszelbe s a pályaudvaron Károly herceg, Flandria grófja fogadja őket hazai államférfiak és előkelőségek kíséretében.

BUKARESTBEN-

a belga király temetése alkalmából délelőtt 11 órakor a pátriárkátusnál gyászsztentisztelet volt, majd 12 órakor gyászmise a Szent József székesegyházban. Itt megjelent az uralkodó is, a kormánytagok, közelebbi férfiak, egyházi, polgári és katonai méltóságok, valamint a külföldi diplomáciai kar kíséretében.

A nagy hőésés sulyos bajokat okozott az Okirályságban

Bukarest, február 23.

Az okirályságbeli Cosciula és Miclen állomások között, mint a vasut vezérigazgatóságának jelentik, az 5164 számú személyvonat a behavazott és hótörésszel küzdő pályatesten kisklott. A postakocsi és a három első személykocsi kiugrottak a sínkekből. Három vasuti alkalmazott súlyosan megsebesült, negyedik társuk pedig, Grozan szörnyethalt. Az utasok közül néhányan könnyebb sérüléseket szenvedtek.

Dobrudzsában szintén erős hóvihár dúl. Isaccea várost a havazás 8 napja teljesen elzárva tartja a külvilágtól. A város némely helyén kétméteres a hó.

A konverziós ügyek bélyegilletékei

Bukarest, február 22.

A központi bélyegilletékbizottság közli a következőket:

A konverziós törvény 11 szakasza tudvalevőleg felére szállította le a bélyeg- és beiktatási illetéket a hitelezők és adósok közötti okmányoknál. Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozott és nem vonatkozik a szövetségi társulatok és mezőgazdasági adósok szervezetekéi közt létrejött iratokra, amelyek különleges törvény által teljes bélyegmentességet élveznek. — Ilyen esetekben tehát nem kell a fele bélyegilletéket leróni.

Suvich olasz államtitkár utja és a középeurópai kérdés megoldása

Az ostromállapot felfüggesztése után beszüntették működésüket a rögtönítélő bíróságok is

Bécs, február 23.

Ausztria átnyergetése a Heimwehr szellemében lázasan folyik tovább. Dollfuss kancellár és Stahrenberg herceg erős munkában vannak, hogy új közvéleményt teremtsenek Ausztriában, olyant, amely elképzeléseiknek megfelel. Ennek érdekében elsősorban a sajtót igyekeznek teljesen magukéba tenni.

A forradalom leverése után ez már nem is olyan nagy feladat. A közismerten és erőteljesebben baloldali lapok részben már a forradalom kitörésekor, részben azután, beszüntették megjelenésüket. Több olyan lapnál, amely erősen polgári izű volt ugyan, de demokratikus eszméket vallott, a szerkesztőségeket szervezték át az új viszonyoknak megfelelően. A legérdekesebb az Arbeiter Zeitung sorsa. Az Arbeiter Zeitung a szocialista munkásság lapja volt s mint ilyen, a forradalom lendületének megtörése pillanatában már meg is szűnt: a bécsi hatóságok betiltották a megjelenését. Most aztán újra feltámadt, de már nem a régi szellemében. A Heimwehrnek sikerült a maga érdekkörébe vonni a lap kiadóit s így

az Arbeiter Zeitung élére Kalmár Rudolf került, a Heimwehr hivatalos lapjának eddigi főszerkesztője.

Az osztrák sajtó áthangolása ezzel meg is történt s a Heimwehr most már ezen a téren is urnak érezheti magát.

Ausztriában, a jelenlegi helyzetben, nem éppen nagy, de külföldön annál nagyobb feltűnést keltett, hogy Habsburg

Carlos főherceg, Habsburg Antal főhercegnek, Ileana román királyleány férjének fivére belépett a Heimwehrbe, ahol hihetleg hamarosan befolyásos szerepet szerez. Alttalában olyan jelenségek mutatkoznak, hogy

a császárpárt igen sokat vár az új uralmi rendszertől, vagyis a Heimwehrtől. Nem lehetetlen, hogy a Habsburg-ház restaurálásának a reményei kapcsolódjanak ahhoz a külpolitikai elképzeléshez, amely a Heimwehrtől Mussoliniig és Mussolinin keresztül Magyarorszáig vezet. Jellemző az is, hogy az alsóausztriai frontharcos szövetség, amely ugyancsak a Heimwehrral tart szoros érzelmi rokonságot, határozatilag szólította fel a kormányt, hogy adjon elégtételt a Habsburg-háznak, adja vissza a császári ház elkobzott nagyonát és biztosítson teljes szabadságot a császári ház tagjainak.

MEGSZÜNTEK A RÖGTÖNÍTÉLŐ BÍRÓSÁGOK

Az ostromállapot felfüggesztésével egyidejűleg a rögtönítélő bíróságok is beszüntették működésüket s a még vád alá helyezett forradalmárokat átutalták az esküdtbírók elé. A gyorsított bírói eljárásról szóló törvény azonban természetesen továbbra is életben marad s így a forradalomban ténylegesen részt vett szocialistákat ennek a törvénynek az alapján fogja elítélni az esküdtszék. Összesen 400 szocialistát utaltak így át az esküdtbírók elé.

Suvich olasz külügyi államtitkár Budapesten

A bécsi sajtó Suvich budapesti látogatásával kapcsolatban nagy külpolitikai szemlélet közöl s többek között azt állapítja meg, hogy a budapesti tanácskozások igen közelről érdeklik Ausztriát is. A lapok szerint a felkelés leverése után Ausztria nagy külpolitikai kérdések és válságok időszakába került, mert minden jel arra vall, hogy Budapesten igen-igen fontos politikai kérdéseket tárgyalnak meg.

Suvich magyarországi tárgyalásairól egyébként még egyáltalában nincsenek olyan híradások, melyek alátámasztanák a külföldi jelentéseket és aggodalmakat. A budapesti tanácskozásokból egyelőre még csak a nagyon meleg olasz-magyar barátkozás csendül ki, bár egy pillanattal sem lehet vitás, hogy Suvichnak egyéb célja is lehet, mint a már ugyis elég szilárd és meleg olasz-magyar barátkozás további kihangsúlyozása.

Szerdán este 11 órakor, a miniszterelnöki fogadás alkalmával Suvich rádióbeszédet tartott. Hangsúlyozta, hogy Mussolini volt az első, aki a háború után felismerte Magyarország helyzetét és felvette a kapcsolatokat a legyőzött és megkínzott országgal. Aztán kijelentette, hogy az az összeköttetés, amely Magyarország és Olaszország között nem friss, hanem kipróbált, ezentúl még gyümölcsözőbb lesz mindkét országra.

Suvich után Gömbös is beszélt a rádióban. A magyar miniszterelnök azt jelentette be, hogy

az olasz-magyar barátság igazi politikai jelentősége csak most bontakozik ki, amikor a Duna-medence nagy kérdéseiről van szó s amikor mindkét országra a béke szellemében keresi azokat a megoldásokat, amelyek céljaik eléréséhez fognak vezetni.

A beszédeket az olasz rádiók is közvetítették.

Megelőzőleg, este kilenc órakor Suvich a miniszterelnök vendége volt. Megjelentek ezen a vendéglátáson az olasz követ, a magyar kormánytagjai és számos közéleti előkelőség. Gömbös itt is beszélt, melegen üdvözölve Mussolinét és vendégét Suvich-t, akit Mussolini küldött. Suvich meleg szavakkal mondott köszönetet s hangoztatta, hogy utja a

két ország közötti fokozottabb együttműködés biztosítását célozza.

Csütörtökön délelőtt Suvich 10 órakor jelent meg a miniszterelnökségen, ahol Gömbös és Kánya külügyminiszter már várták. A tanácskozás másfél óra hosszúságú volt. Akkor Suvich tisztelő látogatást tett a kormányzóknál aki ebédre is vendégül látta. Csütörtökön délután az olasz külügyi államtitkár a képviselőházat látogatta meg.

Mit szól a dologhoz Benes

A budapesti tanácskozások természetesen idegességet keltenek, különösen a kisantant államokban. Tületesen román külügyminiszter már nyilatkozott most pedig a londoni Morning Post Benes csehszlovák külügyminisztert szólaltatta meg.

Benes is jelentőségteljesnek tartja

Kétévi vizsgálati fogság után:

Felmentették az erzsébetvárosi arzénos gyilkossági pör vádlottjait

A bíróság nem talált elég bizonyítékot a vádlottak elítélésére

Marosvásárhely, február 23.

Szerdán tárgyalta az erzsébetvárosi törvényszék a hírhedt küküllőalmási arzénos tömeggyilkosság bűnperét. A főtárgyalás reggel 9 órakor kezdődött s az éjféli óráig elhúzódott. A tárgyalás folyamán 18 tanút hallgattak ki, azonban elfogadható terhelő adatokat senki sem tudott felsorakoztatni a vádlottak ellen.

A vádlottak padján elsőrendű vádlotként Almaşan Eugénia ült, kinek felbujtására, a vád szerint, Kádár Róza, a 16 esztendőes családleány arzént kevert Pop Joan, felesége és leánya, Pop Polixénia erzsébetvárosi tanárnő ita-

A vádlottak javarészt egyébként azok teszik ki, akik a forradalomban fegyveresen nem vettek részt, a sztrájkban való részvétellel azonban hozzájárultak a munkásfelkeléshez. Ezeket nem küldik esküdtbírók elé a gyorsított eljárásról szóló törvény alapján, hanem a rendőrbírók által szabadnak ki rájuk kisebb-nagyobb büntetéseket.

Renner, Breitner és Dannenberg szocialista vezeték sorsa még bizonytalan. Őket még a forradalom kitörése előtt letartóztatták s így a fegyveres felkelésben nem vehettek részt, sőt azt sem lehet bebizonyítani, hogy az előkészületek tényleges irányítói lehettek volna. Így aztán valószínű, hogy nem kerülnek bíróság elé, minthogy azonban a szocialista pártot a kormány feloszlatta, valószínű, hogy e ránczva nyugtalanító embereket gyűjtőházakba küldi.

Ujabb jelentésünk szerint egyébként a bécsi rendőrség letartóztatta Halmi Józsefet is, az ismertevű újságíró. Halmi József a teljesen valószínűtlen vád szerint tevékenyen részt vett a felkelés megszervezésében, a forradalom leverése után azonban nem menekült, mint a többi Ausztriában elhelyezkedett magyarországi emigráns, hanem továbbra is Bécsben maradt.

Valószínű, hogy ő is esküdtbírók elé kerül.

Hivatalos kimutatás szerint a néhány napig dolgozó rögtönítélő bíróságok mindössze hét halálos ítéletet hoztak.

azokat a jelenségeket, amelyekből az olasz-magyar-osztrák összefogásra lehet számítani, de

elhamarkodottnak mondja azokat az olasz terveket, amelyek Magyarország és Ausztria újbóli egyesítését célozzák.

Szerinte osztrák-magyar egyesülésről semmiféle formában nem lehet szó, sőt elképzelhetetlennek tartja a jelenlegi politikai viszonyok között még a szorosabb osztrák-magyar gazdasági együttműködést is. A kisantant államok ezt a újabb hatalmi csoportosulást nem nézik jó szemmel s elég sulyuk van a nagyhatalmaknál arra, hogy amennyiben szükség volna rá, erős diplomáciai ellentállást vessenek szembe az olasz tervekkel, amelyek nem a békét szolgálják, hanem a középeurópai helyzet újabb elmérgesítését.

lába és ételbe, amitől aztán azok meghaltak.

Vizsgálati fogságba került Comşa Anica küküllőalmási özvegyasszony is, aki állítólag a mérgezéshez az anyagot szolgáltatta.

A törvényszéki tárgyaláson mindhárom vádlott visszavonta a csendőrségen és a vizsgálóbíró előtt tett beismerő vallomást s azt állították, hogy azt annak idején csak a hatóságok pressziójára tették.

A tárgyalást, melyet elejétől fogva zenfolt terem hallgatott végig, éjfélkor fejezte be a törvényszék és a vádlottakat, bizonyítékok hiányában — kétévi vizsgálati fogság után — felmentette

Ötszázalékos kedvezmény a pontos adófizetőknek

Bukarest, február 23.

A hivatalos lap február 20-iki számában rendelet jelent meg, amely szerint 5 százalékos adókedvezményben részesülnek mindazok, akik február 28-ig bezárólag befizetik az 1934 januári negyedre járó közvetlen-, pótl- és utadótartozásikat.

Kubai csendélet

Newyork, február 23

Havannából ismét riasztó hírek érkeznek. A jelentések szerint a hadseregben részleges lázadás ütött ki s félő, hogy a felkelés hamarosan nagyobb mérvet ölt.

Újabb jelentés beszámol arról, hogy a kubai kormány hivatalos közleményt adott ki, amely szerint a hadseregben fellángolt új forradalmi mozgalmat sikerült elnyomni. A felkelésben 21 tiszt is szerepelt.

Cabanás városban kommunista tüntetés zajlott le, amelyet a karhatalom fegyvertűzzel zavart szét. Battista ezredes, az őrmesterből lett diktátor, nyilatkozatot adott a sajtónak, amely szerint a cabanasi megmozdulás nem volt jelentékeny.

Megkötötték a német-magyar kereskedelmi pótegyezményt

Budapest, február 23

Szerdán este írták alá a magyar fővárosban a német-magyar kereskedelmi pótegyezményt, amely a kompenzációs kliring-egyezmények keretében előmozdítja a magyar termények kivitelét Németországba. Magyar részről azt remélik az új egyezménytől, hogy Magyarország többet tud kivinni Németországba, mint az elmúlt években és ezáltal mezőgazdaságának érezhető segítséget tud nyújtani.

A szerződés megkötésével egyidejűleg közös bizottságot alakítottak, amely kiűszöbölje az érintkezés során esetleg felmerülő akadályokat és nehézségeket.

A pénzügyminiszter szerint ismét nagyok az adóhátralékok

A beszédő tisztviselőknek szombaton délután is dolgozniuk kell

Bukarest, február 23

A pénzügyminisztérium az adóbehajtások ügyében újabb körrendeletet küldött szét a pénzügyigazgatóságokhoz. E szerint a pénzügyminisztériumnak tudomására jutott, hogy az adóhátralékok, amelyek még behajtásra várnak, igen jelentősek.

A hátramaradás egyik oka — a minisztérium szerint — az, hogy a pénzügyigazgatóságok, valamint a városi és falusi adóhivatalok irodái és behajtó személyzete nem áll mindig a közönség rendelkezésére az adóbefizetések átvételé tekintetében. A minisztérium tehát azonnali intézkedést kér aziránt, hogy az egész behajtással és pénz átvétellel foglalkozó személyzet rendszeren szolgálatban legyen és szombaton délután is hivatalában tartózkodjék, továbbá ott legyen az ünnepek előtti napok délutánjaiban is. A miniszter e rendelkezésének végrehajtásáért felelőssé teszi az összes hivatali főnököket.

Szerencsés számok

Bukarest, február 23

Az állami osztálysorsjáték 5-ik osztályának húzási eredményei:

Kisorsoltatott az első húzási napon 150.000 lejjel: 51587. 70.00 lejjel 1987, 34708, 20.000 lejjel 12276 és 24912 számú sorsjegyek és még 1620 15.000 lej és 5300 lej közötti nyeremények. Össznyeremény volt 30200. Kisorsolva 1625, kisorsolandó még 28.575 nyeremény és az 5.000.000 lejes jutalom vagy 5 jutalom, darabonként egymillióval.

A húzás 1934 március hó 26-ig tart.

A Skoda-ügy a szenátusban

Sándor József a kisebbségi jogokért

Bukarest, február 23

A szenátus tegnap délutáni ülésén folytatódott a trónfelirati vita. Popovici tábornok beszéde közben, egyes közbeszólások hirtelen szőnyegre hozták megint a szomorú emlékü Skoda-botrányt. A tábornok ugyanis arról beszélt, hogy elsősorban a nemzetvédelem megszervezésével akar foglalkozni...

Itt D. R. Ioanitu, a nemzetiparasztpárti kormány volt munkaügyi minisztere közbeszól:

— Említse meg azt is, hogy a hadfelszerelést a Maniu és Vajda-kormány kezdték meg. Ez volt az első komoly lépés a hadsereg felszerelésére a háború óta.

Hangok: Skoda Skoda!

D. R. Ioanitu: Miert nincs Önöknek bátorságuk, hogy itt szőnyegre hozzák a Skoda-ügyet? Csak elismételgetik a politikai celszövényekből kovácsolt rágalmat. Majd megbánják, mikor mi napirendre hozzuk az ügyet! Önök papagályok, akik ismételnének egy szót, amelynek a tartalmát sem ismerik!

Antonescu Eftimie: Majd megvizsgálom és szőnyegre hozom én az ügyet!

A kormánypárt és ellenzék eme kis szócátja után a Skoda-ügy ismét felédesbe merült és a tábornok folytatta beszédét. Felszólalása során hangsúlyozta

azt is, hogy a pacifista irodalom igen káros hatású. A leszerelés üres álmodozás mindaddig, amíg Németország egyetlen óriási haditábor. Végül elfogadja a trónfeliratot.

Később Sándor József magyarpárti szenátor emelkedik szólásra és sajnálatlall állapítja meg, hogy a trónbeszédre adott válaszfelirat nem tesz említést a kisebbségekről. A Magyar Párt ragaszkodik az 1919 december 9-iki kisebbségi egyezmény végrehajtásához, különösen a 11. ponthoz, amely biztosítja a kisebbségek részére az egyházak és iskolák önkormányzatát. A kisebbségek elvárják, hogy iskoláik és egyéb intézményeik a költségvetésből arányos módon részesedjenek. Joga van a magyar kisebbségnek nyelve használatára a hatóságok előtt is.

— Meg vagyok győződve arról — tette hozzá Sándor József — hogy mindezek a követelések a legcsekélyebb mértékben sem ellentétesek az állam érdekeivel. Mi nem tiltakozunk az ellen, hogy gyermekeink románul tanuljanak sőt ösztökléljük őket erre. Nem akarjuk kivonni magunkat a közterhek viseléséről sem. Mi csak azt kívánjuk, hogy az egyenlő kötelezettségek és egyenlő jogok elve érvényesüljön és a kisebbségek az egész vonalon a többi állam-

polgárokkal egyforma elbánást élvezzenek.

A felrati javaslatot az fenti indokol alapján nem fogadja el.

A szenátus ülését este 7 órakor péntel délután 3 órára napolták el.

Amint tegnap közöltük, Antonescu igazságügyminiszter még tegnap benyújtotta a szenátus irodájába az ostromállapotos törvényjavaslatot. Ez törvény ratifikálja a Duca miniszterelnök meggyilkolása után kihirdetett részleges ostromállapotot s egyben megadja a felhatalmazást a kormánynak, hogy az 1864 december 10-iki törvény és törvényt kiegészítő 1918 július 1-ji királyi dekrétum vonatkozó szakaszai értelmében 6 hónapi időre általános, vagy részleges ostromállapotot hirdessen ki azt bármikor megszüntesse, vagy ismét életbe léptesse, továbbá újabb 6 hónapra meghosszabbíthassa. Azontul az ostromállapot magától megszűnik. — feltette természetesen, hogy újabb törvényt nem hoznak ezirányban.

A javaslat indokolása felemlíti, hogy a szélsőséges elemeknek az utóbbi időben kifejtett agitációja és cselekménye teszik szükségessé, hogy a kormány közzend megvédésére szükség esetei azonnal az ostromállapot fegyverét használhassa.

A svéd herceg kitart Patzek kisasszony mellett

Nem mond le róla, inkább filmrendező lesz

Stockholm, február 23

Beszámoltunk már arról, hogy a svéd trónörökös második fia, Sigurd herceg, bejelentette apjának, hogy lemond rangjáról és feleségül veszi Patzek berlini nagykereskedő leányát, Erikát.

A legújabb jelentések szerint, a svéd királyi család legerősebb fellépése ellenére sem lehet a herceget eltántorítani szándékától.

A herceg már el is utazott Londonba és ott két hét múlva megesküszik Patzek Erikával.

A fiatal pár, esküvő után Berlinbe utazik, ahol a herceg lemond rangjáról és polgári foglalkozásba fog. A beavatottak szerint, Sigurd herceg filmrendező lesz. Azokat a gicceket, amiket most ott csinálnak, a herceg is megrendezheti.

Ma kedvezőbb jelentések érkeznek az angol főpecsétőr tárgyalásairól

Hitler egész vezérkarával letisztelt az angol delegátusnál és órákig tárgyal vele

Berlin, február 23.

Néhány francia lap szerdán azt a hírt közölte, hogy Eden angol főpecsétőr elhagyta már Berlint s otthon be is számolt tapasztalatairól, azokkal a tárgyalásokkal kapcsolatban, amelyeket a leszerelés kérdésében Párisban és Berlinben folytatott. A francia lapok megállapították, hogy Eden utja hiábavalónak bizonyult, mert úgy Párisban, mint Berlinben, a legmoverebb elzárkózással találkozott s udvariasságnál egyebet nem kapott.

Az újabb jelentések most azt adják hírül, hogy

Eden eredeti tervétől eltérően, meghosszabbította berlini tartózkodását s még csütörtökön délelőtt is a német birodalom fővárosában volt.

Tárgyalásait pedig szerdán délután is folytatta, sőt elérte azt is, hogy Hitler maga jelentkezett az angol követésén Neurath, Gőbbels és Hess társaságában. Az a tény, hogy Hitler szinte egész vezérkarával felvonult, arra enged következtetni, hogy

a berlini angol követésén valóban súlyos és jelentőségű tárgyalások voltak

s Eden utja talán mégsem lesz egészen hiábavaló. Érdekes egyébként, hogy berlini politikai körökben nagyon elégedetteknek látszanak azokkal az eredményekkel, amiket Hitler a négy és fél óra hosszú tartó tanácskozáson hírek szerint elért. Vannak olyan jelentések is, amelyek szerint

a külön német-angol megegyezés kilátásai nagyon megnöttek, ami azt jelentené, hogy Franciaország és a kisantant államok egyedül maradnának, amennyiben a német követelések kérdésében tovább is mereven elzárkóznak.

Vagy pedig valami egészen új megoldásnak kell következnie.

Ennek az új megoldásnak a lehetőségéről is érkeznek már jelentések. Genf népszövetségi köréből terjed a hír, hogy

a berlini tárgyalások hatása alatt Franciaország hirtelen hozzájárult ahhoz a javaslat-hoz, amely szerint az újabb leszerelési értekezletet ne Genfben és a Népszövetség felügyelete alatt, hanem valahol máshol és a

Biztos, asszonyi kézzel, tisztánlátó szemmel, fegyelmezett gondolatvezetéssel nyul

a szerelem és házasság

kérdéséhez CASTANO-KÖSZEGHY MARIANNE március 1-én megjelenő nagy regénye

A MODENAI ORVOS

Ez a regény könyvtári forgalomba nem kerül.

A nagyszerű írásművet a B. L. olvasói és előfizetői — 4 lej kezelési költség lefizetése után — ajándék ként kapják.

„A modenai orvos” a B. L. február havi ajándék-regénye.

Népszövetségtől függetlenül üljön össze.

Erre az értekezletre aztán meghívják Németországot, Olaszországot s a Szovjetszövetséget Franciaországot, az amerikai Egyesült Államokat, a kisantant államok képviselőit Csehszlovákiát és Japánt is. Az értekezle színhelye lehet Lugano, vagy Lausanne. Franciaország ebben a pillanatban már csak annyit köti ki, hogy Németország ezen az értekezleten okvetlenül vegyen részt s a tárgyalásokat az ismert angol tervezet alapján kezdjék meg, a német felszerelés kérdésében, hanem készülőn valami egészen új tervezet, amely a jelenlegi német felszereltség pontos megállapításából indul ki.

Hir szerint Barthou francia külügyminiszternek sikerült Edent rávennie arra, hogy a Mac Donald-féle tervezetet mellőzzék s amennyiben ezt Németország is elfogadja, úgy a Népszövetség kívüli lefegyverzési értekezlet sorsbiztosítottnak látszik.

Az értekezlet igen. A lefegyverzés azonban távolról sem.

Diplomaták felvonulása Titulescu külügyminiszterhez

Bukarest, február 23

Titulescu külügyminiszter tegnap sorra fogadta a bukaresti francia, lengyel, cseh és görög meghatalmazott minisztereket. Nyilván a külpolitika időszerű kérdéseiről folytatott beható tanácskozásokat, melyekről azonban hivatalos jelentés nem látott napvilágot.

HIREK

Kis ember a történelem sodrában

A történelem egyes fázisai az utókor képmélyes páholyából nézve, mind érthető, megmagyarázható és természetes törvényszerűséggel egymásra következő események sorozata. Ezek az események kellemesek, vagy kellemetlenek, de mindenesetre szükségesek a fejlődéshez.

Közelről azonban, a mindenkor jelenben, a történelem kegyetlen és irgalmatlan szörnyeteg, amely elsöpri az egyéneket.

Jaj volt annak a generációnak, amely úgynevezett történelmi időkben élt. Legboldogabban azok voltak, amelyek alig pár szóval említhetnek meg a háborúk, forradalmak és nagy események sorozatában, de annál hővebben a kultur- és művészettörténetben.

Ma, tagadhatatlanul, történelmi időknek élünk. Az egész világ átalakulóban, forrongóban van. H. G. Wells egyik utópisztikus regényében, amely kétezer évvel később játszódik le, nagyon jellemzően „Kavarodás Korszaka” néven jelöli korunkat.

Igen. Kifőző meghatározás! Kétezer év távlatából valószínűleg egészen érdekes kornak fog tűnni, de mi legyen azzal a generációval, amely benne él e hősi korban? Hogyan mentse egyetlen és rövid életét az egyén, a történelemnek, ennek az örülten rohanó óriáskeréknek útjából, amely a tétleneket, a gyöngéket eltiporja, egy pár erőset pedig, kik bekapaszkodnak küllőibe, magasra lendít, hogy a forgás örök törvénye szerint, később újra alul kerüljenek.

Hová meneküljünk, ez a kérdés? Mert legyünk őszinték, az emberek kilencven százaléka bizony szívesen lemondana arról, hogy a világot az utókor számára megjavítsa. Ha saját kis egyéni problémáit megoldhatná és boldogan élhetne, szívesen elmondaná a Napkirály hírhedt mondását: „Utánam a vízözön!”.

De nem menekülhetünk. Nem szigetelhetjük el életünket a világeseményektől. Hiába mondjuk, hogy semmi közünk hozzá, hogy nem érdekel. Ha mi nem is veszünk tudomást róla, a történelem nyilvánvalóan bennünket, utánunk nyúl és nyakacsap.

Hiába próbálunk egyénileg boldog lenni, amikor a világválság kihatása folytán állásomból, hol eddig dolgoztam, leépítenek és ugyanezen okból új állást nem kapok.

Amikor — mondjuk — egyetlen reményem amerikai nagybátyám volt, aki hozományt ígért nekem, de a dollárkrach folytán vagyont vesztve, ígretét nem tarthatja be és ezért véglegesen szakít velem. Tehát engem, a műsai kispolgárt, egészen közelről érinthetnek a távoli Roosevelt mesterkedései.

Hiába mondtam 1914-ben, hogy mi közöm van nekem a trónörökösöz és egész Szerbiához, mégis elvittek rövidesen a háborúba. Ugy-látzik, mégis volt valami közöm hozzá. A pénzem ugyanakkor a hadikölcsön vitte el.

Hiába gondoltam 1918-ban, hogy egyáltalában nem vagyok forradalmár-típus, mégis megválasztottak bizalminak, a fehérek pedig, mint kommunistát üldözték később.

A háború alatt, a cári Oroszországban, amikor a front mind hátrább-hátrább került, a harcveronalha esett egy egész csomó kis lengyel-szlovák falu. A zsidók utalták a háborút, nem akartak tudomást venni róla. Imaszíjjakkal a karjukon és homlokukon csak imádkoztak éjjel-nappal, mégis az oroszok, attól való félelmükben, hogy kémkedni fognak a németeknek, egész falukat kiürítettek, néha félórát alatt. Zárt marhavagonokba gyömöszölve, levegő, élelem és víz nélkül robogott az élő, jagató szállítmány hosszú napokon keresztül ismeretlen cél felé. Az anyák kiadogatták utközbén gyermeküket idegen zsidóknak, azt sem tudva, hol keressék később őket. Az ilyen kiürítéseknek a kozákok a betegeket és gyermekágyas asszonyokat a hozzátartozók előtt egyszerűen keresztülszurkált, hogy a menekülést ezzel is „megkönnyítsék”.

Most, az ausztriai forradalmi eseményeknél még a hivatalos kimutatás szerint is, a halottak és sebesültek legnagyobb része olyan béke-s polgárokból került ki, kiknek a hárcban semmi részük nem volt. Azokban a házakban rejtőztek, melyeket később a katonaság agyutáza lerombolt. A forradalmárok, harc közben, valamilyen célért haltak, vagy sebesültek meg, ezek pedig egyszerűen, ostoba véletlen folytán, de a tényeken ez egyáltalában nem változtat. A halottak, egyformán csendes emberek. Bátorak és gyávák, forradalmárok, vagy akiket véletlenül terített le a forradalom.

Egyéni megoldás tehát nincs. Megoldást, csak az hozhat, ha ahelyett, hogy minden egyén önző és eredménytelenül csak a saját életét igyekeznék megmenteni a történelem óriáskerékének útjából azzal, hogy nem akarunk tudomást venni róla, inkább hatalmas történelem-alakító tömeggé tömörülnének és megvédekeznék az örült kerekét.

ERDÉLYI AGNES

— Kolozsvári hírek. Tudósítónk jelenti: Alb Sándor a helyi vízművek inkasszánsa 1931 decemberében közel tízenkétezer lejt sikkasztott és mikor rájöttek, mellbelőtte magát. Felgyógyulása után a törvényszék félévre ítélte, a tábla a mai tárgyaláson három hónapra leszállította büntetését. Alb azt vallotta, hogy a kérdéses hiányt ellopták tőle. — Kovács Ferenc 53 éves egeresi gazda a határszéli erdőben fát akart vágni, hirtelen összeesett, szívverésében meghalt. — Ferenc Mária 18 éves rikkanclány az Egeres—kolozsvári vasútvonalon szivbajban hirtelen meghalt. — Tabovici Constantin 23 éves kolozsvári egyetemi hallgató szublimátpasztyillákkal megmérgezte magát. A mentők a klinikára szállították. Az öngyilkosság oka ismeretlen. — Bogdan Juon, Bogdan Gábor és Todea György maroslakai legények 1933 decemberében a falu határában agyonverték Toader Vasile. A törvényszék a két első hat-hat évre, a másik kettőt két-két évre ítélte. A tábla a büntetést négy-négy, illetőleg egy-egy évre leszállította.

— Az Ihsász—Fekete-társulat a Zsilvölgyében fog vendégszerepelni. Tudósítónk jelenti: A temesvári Ihsász—Fekete-társulat operett együttes a Zsilvölgyében fog vendégszerepelni. A társulat valószínűleg hétfőn, Petrozsényben fogja megkezdeni előadásait. A legnagyobb erdélyi operett-együttes vendégszereplését érdeklődéssel várják a Zsilvölgyében, ahol eddig csak kis társulatok, gyöngye előadásokkal szerepeltek.

ABLAK

A járdának a szélén jött, mintha tán már előfordulni se volna szabad neki. Ugy találkoztam vele tegnap. A béke fiataljával, jólöltözöttjével, finomjával, aki két évet ült a Sorbonne-on, aki filozófusokat olvasott, aki a koncerten tudta a következő taktust, aki sírkőnapon súlyosan szenvedett, aki ismerte az északi országokat. Ma durva fekete bőrkesztyűt hord, a puha kalapja ki van már fordítva s össze-sze-vissza repedezve a képe is, akár a cipője. — Hogy vagy, öregem? — Az intellektuel tartja a kezem, mosolyog, hallgat előbb s azt mondja: — Nem gondolkozom, tehát, vagyok.

MEGHALT TARRASCH DR.

Tarrasch Siegfert dr., a hírneves német sakkmeister, 72 éves korában Münchenben meghalt. Tarrasch dr. 1890. és 1920. között a nemzetközi sakkversenyeken mindig győzelemmel szerepelt és világhírnévre emelte a német sakkot. Mint elméleti szakember is sok új adattal gyarapította a sakkjáték gyakorlati részét.

— IDŐJELENTÉS. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint némi enyhülés, erős északnyugati szél, változó felhőzet várható. Sok helyt esőzések, vagy havazások lehetségesek.

— Harminczéves színészi jubileum. Egy meghívó érkezett a szerkesztőségünkbe, amelyben a szatmári magyar színház közli, hogy március 1-én jubileumot rendez. A jubiláns Mihályi Károly, aki ekkor tölti be színészkedésének 30 éves évfordulóját. Egészen véletlen az, hogy pont Szatmáron ünneplik Mihályi Károlyt, akit ennek az országnak egész magyarsága ismer, becsül és szeret. A „kis Mihályi” nemcsak mint egészen kiváló reprodukáló művész, hanem, mint ember is külön helyet verekedett ki a maga számára. Mindenütt szeretik és értékelik. Szatmár mintegy csak megbízást kap arra, hogy az egész romániai magyarság nevében szorítsa meg a „kisember” kezét 30 éves jubileuma alkalmából.

— Négy hónap gyermekgyilkosságért. Marosvásárhelyről jelentik: Csütörtökön tárgyalta a vásárhelyi törvényszék Kiss Erzsébet 18 éves gyergyóalfalui leány gyermekgyilkossági perét. Pár hónappal ezelőtt Kiss Erzsébet a vásárhelyi kórházban szülte meg törvénytelen gyermekét, aki 3 nap múlva az anya mellett, a kórházi ágyon, meghalt. A gyanyu az volt, hogy szándékosan ölte meg a gyermeket Kiss Erzsébet s ezért, amint a gyermek-ágyból felépült, letartóztatták s 2 hónapig vizsgálati fogságban tartották. A törvényszéki tárgyaláson azzal védekezett a vádlott, hogy a gyermeket bizonyára véletlenül agyonnyomta álmában. Két tanu kihallgatása után, akik terhelő vallomást tettek, a törvényszék 4 hónapi fogságra ítélte a gyilkos anyát.

— Csak fegyelmi vétségeket találtak Cucu Illés volt szatmári pénzügyigazgató ellen. Szatmárról jelentik: A B. L. annakidején sokat foglalkozott Cucu Illésnek, a szatmári volt pénzügyigazgatónak dolgaival. Cucut — mint ismeretes — ötvenrendbeli zsarolással, sikkasztással,

közokirathamisítással és hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolták. A vizsgálóbíró hónapokon keresztül folytatta ebben az ügyben a kihallgatásokat és miután a vádpontokat nem találta kellően bebizonyosoltak, a büntető eljárás Cucu Illés ellen megszüntette azzal, hogy csak fegyelmi vétségeket követett el és ezeknek ebírlására Cucu felettes hatósága, a pénzügyminisztérium illetékes. Éppen azért a vizsgálóbíró az iratokat átteszi a pénzügyminisztériumhoz.

— Csikszerezdát se autóval, se szánkóval nem lehet megközelíteni. Tudósítónk jelenti: Ismét irtóztató hóvihár dühöngött Csikmegyében. A sűrűn hulló havat heves szélvihar kavarta. Reggelre annyira eltorlaszolta egyes helyeken az országutakat, hogy az autóbuszforgalom teljesen elakadt. Szánnal is csak a közeli falvakból lehet megközelíteni a várost. A hegyeken újabb hatalmas hóréteg hullott.

— 50 éves, de csak 30 évesnek érezni magát! Lehetséges ez? fogja Ön kérdezni. Igenis, lehet, de csak, ha e korban nem kinez, mint a legtöbb embert, valamely reumás bántalom, köszvény, vagy isíás. E bajtól megszabadulhat, csak a megfelelő ellenszert kell megtalálni. Végzett-e már egy kísérletet a Togat-lal? Nem! Mert akkor ma nem volna beteg. Több mint 15 éve, e szerrel a legesodálatosabb eredmény érhető el, még teljesen elhanyagolt esetekben is. Kapható az összes gyógyszerárakban.

MEGHATÁROZÁS

— Ki az a csinos leány? Ugy-e még nincs férjné? — Nincs... most éppen harmadszor nincs. (Kasper)

— Elza pilóta, vagy A tökéletes társadalom. Babits Mihály új regénye. „Széduletesen haladó korunkban a képzetet nem repülhet oly messze, hogy a fejlődés pár év alatt túl ne repülne” — mondja a szerző a könyv utószavában. „Megvalósulhat az örök harc világa is rövidebb idő alatt, mintsem hinnők”, de ez a könyv nem jóslat, hanem ítélet. Annyi bizonyos, hogy „Az örök harc földjét nem az Isten teremtet”. Babits hatalmas regénye az emberiség hitvallása és tiltakozása a vérengző, emberpusztító háborúság ellen. Cselekménye érdekes, alakjai plasztikusak. A 370 oldalas regény füvé 87, vászonkötésben 117 lej minden könyvesboltban, vagy a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban. Kérje a Nyugat könyvek jegyzékét.

Aranyerek!

Az ember kedvetlen, ingerlékeny és az élet örömtelen! Borzasztó állapot! Az elviselhetetlen fájdalmakat meg kell már egyszer szüntetnünk. Használja egyszer már tényleg az orvosok által oly gyakran rendelt „Goedecke“-féle

Anisol aranyérvkupokat.

Ezt a szert az egész világon ismerik és örülni fog, hogy mily gyorsan és biztosan megszünteti panaszait és fájdalmait. Az Anisol aranyérvkupok kaphatók gyógyszerárakban.

— Kutyavadászat Sepsiszentgyörgyön. Tudósítónk jelenti: A sepsiszentgyörgyi városi tanács különös módját léptette életbe a kutyairtasnak. Tekintettel arra, hogy igen sok a kóborkutya, egyszerűen fegyverrel irtják őket. A kutyavadászatot megbízott közeg naponta végigjárja a várost és az utcákon kóborló kutyákat lelövi. Az áldozatok hulláját aztán a cigányok összeszedik. Ezzel a módszerrel naponta több mint 15 kóborkutyát pusztítanak el. Az eredmény szép, szép, de a módszer kissé, hogy úgy mondjuk — nem egészen civilizált és nem egészen veszélytelen a kétlábnakra sem.

Hamispénz-gyárosok a brassói törvényszék előtt

Brassó, február 23

A brassói törvényszék Seid-Baiulescu tanácsa csütörtökön délelőtt mondott ítéletet Schmell János és Kovács Mózes lakatosmunkások ügyében.

A vádlottak az elmúlt év folyamán mintegy 8 ezer lej értékű hamis pénzt készítettek. A hamisított pénz nagyrészt forgalomba is hozták.

A bíróság a vádlottakat bűnösöknek találta és 2—2 évi súlyos börtönre, azonkívül 5—5 ezer lej pénzbüntetésre ítélte őket. A szigorú ítéletet a bíróság azzal indokolta, hogy a hamisítványok elsősorban sikeresültek, a forgalomban lévő pénzeketől szinte meg sem lehetett különböztetni azokat és így a hamispénzgyártókat az átlagnál szigorúbb büntetéssel kellett sújtani, hogy elvegyék kedvüket ettől a mesterségtől.

A vádlottak enyhítésért fellebbeztek.

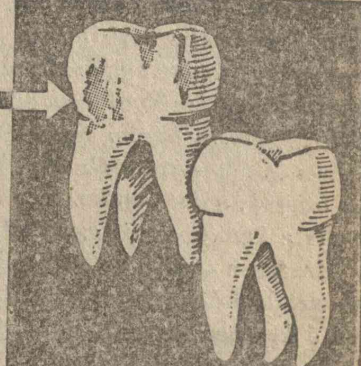
— Amikor arcszine fakó, szürkés-sárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor epepanás, gyomorlajás, felfúvódás és fejnnyomás kínozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral 1—1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullet okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti.

— Meg akart halni egy masamódleány. Kolozsvárról jelentik: Szerdán este különös körülmények között öngyilkossági kísérlet történt Kolozsváron. Butuza Irina 24 éves masamódleány, — kinek lakása a Monostori-ut 36 szám alatt van, — elment a Diana-fürdőbe, ahol bezárkózott egyik fürdőszobába. Nemsokára a Diana személyzete dörrenésre lett figyelmes, mely a Butuza Irina szobájából hallatszott. Betörték az ajtót, amely mögött a szerencsétlen leány ájultan feküdt a fürdőkádban. A személyzet mentőkért telefonált, akik első segélyben részesítették az öngyilkos jelöltet. A seb, — mely egy régi típusú revolverrel történt — nem halálos. A golyó egyik zápfogat érte, amelyet ki is tört és a leány arcának másik oldalán el is távozott. Pár nap múlva már el is hagyhatja a kórházat. Butuza Irina nem ad senkinek felvilágosítást arról, hogy miért akarta eldobni magától az életet.

Fehér fogak? Jgen, de...

..... nem a fogzománc kárára

Szép fogak ifjúságot hoznak, birtokuk drága kincs, melynek ápolásához a legjobb fogkrém még éppen elég jó. A legjobb fogkrém ragyogó fehérré varázsolja a fogakat, anélkül hogy az érzékeny zománcot megkarcolná. Tartsa Ön is fogait épségben és egészségben Chlorodont által. Belföldi gyártmány

Mindig csakis Chlorodont

Hol a kultura?

Olyan volt, mint egy magányos mozás. Igazi, rendőri riporternak való feladat felkutatni az eltűntet. Senki nem tudta, hogy hol van, merre bujkál, hová tűnt el. Kihez van valami köze, van-e valakivel randevuja, vagy szokott-e valamilyen formában megjelenni Máramarosszigeten? Az emberek idegesen feleltek a kérdezősködésekre. Ugyan, kérem, kinek van ideje ilyesmivel törődni, pláne egy családos embernek, akinek gyerekei vannak. És még hozzá a csehkorona is esik. Eddig folyton emelkedett és éppen most esik. Rémes. Gondolja, hogy ez használni fog az exportnak? Persze, persze, most még nem lehet tudni. Különben kit tetszik keresni? Kultura Máramarosszigeten? Nem ismerem, hogy olyan ismerősen hangzik. Lehet, hogy a sógorom, az hallott róla, mert ő ügynök. Mégis többet van az emberek között.

Valaki azt ajánlotta, hogy próbáljam keresni a Kulturpalotában. Tényleg, erről teljesen megfeledkeztem, hogy Szigeten van egy Kulturpalota. És még hozzá ez a legszebb épület az egész városban. Biztosan ott lesz.

Elindultam a Kulturpalotához. Impozáns emeletes épület a Lónyay-uton. A földszint valami raktárhelyiségnek van kiadva, oda nem lehet bemenni. Beljebb a házfelügyelő és egy írógépgyűjtemény lakik. Az utca felé nyíló helyiséget egy borbélymester bérlte. A borbély már a civilizációhoz tartozik. Civilizáció a földszinten. A kultura biztosan az emeleten lesz.

Bementem a lépcsőházba. Gyönyörű, tágas lépcsőház, sok-sok lépcsővel. Olyan nagy, olyan tágas ez a lépcsőház és annyi lépcső van benne, hogy mára már nem is igen jutott hely az épületben, ahová összesen nem fér be annyi ember, a mennyi egyszerre le tudna jönni ezeken a lépcsőkön. Fent az emeleten van az Astra mozi. Erre nem lehet panaszkodni. Jó filmek és erősen mérsékelt helyárok. Ez a konkurencia miatt van, mert Szigeten még egy mozi működik. A Redoute. Itt is jó filmek szoktak lenni és a helyárok még valamivel olcsóbbak, mint az Astrában. Viszont az Astrában sötétebb van és szünet közben nem gyullad fel a villany. Hiába, megéri azt a pár lej differenciát. Azt hiszem, egész Romániában Máramarosszigeten vonaglik az isteni Garbó és fitogtatja székszipiljét a csodás Marlene Dietrich a legolcsóbban. Persze ez inséges terület. De most a kulturáról van szó.

Az épület másik végében az Astra kultúregyesület helyiségei vannak. Itt nagyon jól sikerült teastéket szoktak rendezni, természetesen táncal egybekötve. Évenként egyszer állag lejön valaki Kolozsvárról is előadást tartani. Ameddig dr. Ilea László, az Astra elnöke volt a prefektus, addig ezeken az előadásokon teljes számmal megjelentek a városi és megyei tisztviselők. Igazán szép számmal akkor volt közönség, amikor Cătușanu professzor tartott előadást. Szigeten általában sok érdekük van az embereknek a humorhoz.

Büszke vagyok azonban arra, hogy a Kulturpalotában rátaláltam Bordeaux Livius festőművész műtermére. Erre, előttem, még nem akadt rá senki. Bordeauxnak ismert neve van mindenütt, Máramarosszigetet kivéve. Nagyon tehetséges festő, de itt legfeljebb annyit tudnak róla, hogy rajztanár az egyik középiskolában.

Természetesen a Kulturpalotán kívül is van kultura. Szigeten két klub is működik. Tévedés volna azt hinni, hogy ezekben a klubokban csak totizni járnak az emberek. Szokott ám program is lenni. A multkorában például egy bűvész lépett fel. Egyszerre három tojást tartott a kezében és egyszerre csak úgy eltűntek ezek a tojások, mint amikor egy szindikátus vette a kezébe a tojásexportot.

Azután a kezébe vett egy pakli kártyát és azt akárhogy keverte, a Jolly mindig az ő kezében maradt.

Ez nem valami új dolog. Ezt a mulatóványt már láttam az egyik klubtagtól románizés közben.

Akkor legalább volt valami értelme.

Kell-e a famunkásnak csokoládé?

Panama is terem a máramarosi állami erdősegekben?

Egy elbocsátott tisztviselő feljelentette az ügyészségen a Caps vezetőit — Elűnt egy vagon kukorica és a munkások három hónapja nem kaptak fizetést

Máramarosban mindenki, akinek csak valami köze van fatermeléshez és fakezatskedelemhez — és valami köze itt mindenkinek van — arról beszél, nyíltan és titokban, hogy az elmúlt politikai rezsim dédelgetett szülöttje, az állami erdők autonómpénztárának, a Caps-nak máramarosi üzeme körül nincs valami rendjén. Az újszülött, akinek különben Mihailache volt miniszter a szülőapja, tékozló fiú, aki szüleinek, az államnak a pénzével bánt el könnyelműen.

Alig két hete annak, hogy amikor a Caps felosztatásáról ismételt szó volt, Mihailache az autonómpénztár érdekében azzal érvelt, hogy a visói erdősegekben rablógazdálkodás folyt a termelés körül egészen addig, amíg 1928-ban a Caps vette a kezébe a termelést. Most pedig a máramarosszigeti törvényszéki vizsgálóbíró szállott ki a helyszínre annak megállapítása végett, hogy milyen volt az a gazdálkodás, amit a Caps itteni vezetői vittek véghez.

Az a tény, hogy a Caps ügyvezetése ma már az igazságszolgáltatás foglalkoztatja, végeredményképpen annak az eredménye, hogy az üzemet irányító vezetők, a kereskedelmi osztály vezetői Marin Jacob és a technikai termelés irányító Itoie erdőmérnökök összehordultak és egymást megdőltek bizonyos szabálytalanságok elkövetésével.

Ennek a túlságosan komplikált ügynek a kulisszái mögé ma még teljes lehetetlenség betekintést nyerni. Dr. Piller György, a máramarosszigeti törvény-

szék vizsgálóbírója a vizsgálat titkossága való hivatkozással, mereven elzárkózott attól, hogy az ügy állásáról nyilatkozzék. A szigorúan zárt ajtók mögött lefolyó vizsgálat részleteiről mindössze annyi került egyelőre a nyilvánosságra, hogy

a feljelentést egy Mustafa nevű tisztviselő, a Caps felsővisői áruszövetkezetének volt vezetője adta be, bosszúból, mert állásából elmozdították és helyébe egy felülről protezsált tisztviselőt tettek.

Ez a feljelentés a Caps felsővisői üzeme mellett létesített áruszövetkezetnél történt visszaélésekre vonatkozik, ahonnan — a feljelentés szerint — nyomtalanul eltűnt egy egész vagon kukorica.

Hir szerint, a vizsgálat azonban nemcsak az áruszövetkezet ügykezelését kontrollálja le, hanem kiterjed az egész termelés és ipari üzem eddigi tevékenységére.

A további fejlemények elé érhető érdeklődéssel tekint a közvélemény. Ez az érdeklődés annál is inkább érhető, mert

1928 óta a Caps valósággal állami monopóliummá tette a fatermelést és faipart Máramarosban és ezzel egyik napról a másikra sokezer ember szájából vette ki a betevő falatot.

A jelző az volt, hogy meg kell szüntetni az állami erdősegek termelése körüli visszaéléseket és enyhíteni kell a munkanélküliséget.

Hogy az illetékesek mennyire célt tévesztettek, azt legjobban az bizonyít-

ja, hogy magánál a Caps-nál is történtek visszaélések, amelyeknek kiderítése már az igazságszügyi hatóságokat foglalkoztatja, a munkanélküliség pedig jelentős mértékben éppen azóta van csökkenőben, amióta a Caps-nál leállt a munka és ennek folytán megkezdhetők üzemeiket a máramarosi magánfűrészek.

Jellemző az is, hogy a Caps munkásainak egy küldöttsége felkereste a napokban Mihályi Gábor vármegyei prefektust, akinél elpanaszolták, hogy több mint három hónapja nem kaptak fizetést, azt a nyomorúságos 30—38 lej napszámot sem, amely éppen arra elegendő, hogy megmentse őket az éhhaláltól. És ha már fizetnek, akkor sem pénzt, hanem bonokat kapnak, amelyeknek ellenében árut szolgáltatnak ki nekik. A legtöbbször olyasmit, amire semmi szükségük nincs.

A felsővisői árukonsum, amelyet a Caps létesített, munkásai számára például csokoládét osztott ki közöttük.

Amit kapnak, azt sem a rendes napi áron számolják el velük, hanem mindent jóval drágábban.

Közeről nézve így fest az a „mentő akció”, amit a Caps révén Máramarosban 1928 óta folytatnak. Nincs belőle haszna sem a lakosságnak, sem annak a kisszámú famunkásnak, akiknek sikerült elhelyezkednie a Capsnál és végül nincs belőle haszna magának az államnak sem.

Hasznuk, úgy látszik, csak egyeseknek volt belőle.

Igaz: végeredményképpen az államot is egyesek alkotják.

Békés megoldást nyert az orthodox zsidó hitközség és alkalmazottai közötti konfliktus

Az alkalmazottak belátták a helyzetet és elállonak követeléseiktől

A máramarosszigeti orthodox zsidó hitközség kebelében dúló „gabellaharcnak” újabb fejleményei vannak. A hitközség tagjai körében ugyanis erőteljes akció indult meg a kóser húsra kivetett hitközségi illeték leszállítása iránt és minthogy az akció sikerrel is végződött, a hitközség csak úgy tudta évi költségvetését kiegyensúlyozni, tekintettel a megcsappant jövedelmére, hogy alkalmazottainak fizetésére állózatot adott vetett ki és a fizetéseket ötven százalékkal redukálta.

A hitközség alkalmazottai természetesen nem voltak hajlandók egykönnyen belenyugodni a fizetésredukcióba és végül is úgy határoztak, hogy „din thora”, azaz egy rabbi által álló döntőbíráskodás elé viszik sérelmeiket és úgy a hitközség vezetősége, mint az alkalmazottak kötelezően kijelentették, hogy a választott bíróság döntését magukra nézve kötelezőnek ismerik el.

A választott bíróság, amelynek elnöke Halberstam szlatinai, tagjai pedig Rozner székelyhídi és Katz erdődi főrabbiak voltak, az el-

mult héten ültek össze, hogy véglegesen határozzanak ebben a hosszú idő óta vajdó ügyben.

A választott bíróság előtt Jozsovičs Lipót hitközségi elnök a legnagyobb részletességgel vázolta a hitközség helyzetét. Rámutatott arra, hogy Máramarosszigeten számos jómódúnak hitt olyan kereskedő van, akik nem tudják a mindennapi betevő falatjukat előteremteni. Ma már nincsenek mecénások, mint néhány évvel ezelőtt, akik állandóan tekintélyes összegekkel támogatták a hitközséget. A hitközség egész jövedelme a nyomorgó máramarosszigeti zsidóság apró filléreiből tevődik össze és a hitközség előjárói a legkompetensebbek annak a megállapítására, hogy milyen terheket vállalhatnak a hitközség terhére.

Jozsovičs Lipót nagyhatású beszéde után a hitközségi alkalmazottak belátva a helyzetet, elállottak követeléseiktől, úgyhogy a választott bíróság ítélethozatalára már nem is került sor.

Szó köztünk maradjon...

A város interimárbizottsága ülést tartott. A tragikus körülmények között elhunyt Duca miniszterelnök emlékének áldoztak ezuttal és elhatározták, hogy a többi városok példájára utcát neveznek el a nagy államférfiről.

Nem volt könnyű feladat kiválasztani, hogy az elhanyagolt, sáros, gödrös máramarosszigeti utcák közül melyik a legméltóbb arra, hogy I. G. Duca nevét viselje. Hosszas latolgatás kezdődött, mert hiszen arra is ügyelni kellett, nehogy sértés, vagy kegyeletisértés történjék azzal, akinek a nevével előzőleg keresztelték el az utcát. Az egyik tanácsos azt indítványozta, nevezzék el Ducáról a Malomkert felé vezető, fákkal szegélyezett allé-

A bizottság egy másik tagja, aki kortes-érdemeinél fogva került be a bizottságba a javaslat ellen élénken tiltakozott.

Románia nagy miniszterelnökének emléke többet érdemel tőlünk, mert Máramaros vele szemben külön hálára van kötelezve. Én azon a nézeten vagyok, nevezzük el róla a város főterét, a Piața Unirii-t. Hiszen ezt a Domnu Unirii-t végeredményképpen Szigeten senki sem ismeri. És mondjuk már, hogy ismeri valaki. Hát tett ő valaha valamit Máramaros érdekében?

★

Kellemetlen incidens történt az egyik zsidó imaházban. Mendelovics

Cháim felsővisői kereskedő üzleti ügyeinek elintézése végett jött be Szigetre és a szokásos reggeli ájtatoskodás elvégzése elment az egyik imaházba. Utközben találkozott egyik üzletfelével, aki ezar lejt adott át neki. Mendelovics a pénzt a felsőkabátja zsebében hagyta, mert csupa aprópénzt kapott és az nem fért el a pénztárcájában. A reggeli ima végeztével arra a kellemetlen felfedezésre jutott, hogy a pénz eltűnt a kabátzsebéből. Nyomban jelentette az esetet a rendőrségnek és rövid nyomozás után meg is találták az összeget egy fiatalembernél, aki közvetlenül Mendelovics mellett imádkozott szorgalmasan a reggeli istentisztelet alatt.

Az imaház előjáróit érthetően kellemetlenül érintette az eset és hogy a jövőben elkerüljék a hasonló kellemetlenégeket, az imaház bejáratára a következő tartalmu hirdetményt készítenek ki-függeszteni:

— Az i. t. hűveink felkéretnek, hogy — tekintettel az utóbbi időben előforduló zsebtolvajlásokra — ájtatoskodás alatt ne hunyják le szemüket.

Vidéki Fás üzletet kötött Szigeti Fással. Nagy üzlet volt és mindketten boldogok voltak, mert azt hitték, sikerült a másikat becsapni. A szerződést Szigeti Fás irodájában foglalták írásba és éppen uzsonnaidő tájban készült el az írás. Szigeti Fás a jó üzlet reményében udvariasan meginvitálta Vidéki Fást.

— Legyen szerencsém talán egy csésze teára. A feleségem is nagyon fog örülni.

Vidéki Fás elfogadta a meghívást. Megjelent a ház urnője is, aki teasüteménnyel kínálhatta szívélyesen a vendéget. Vidéki Fás láthatóan el volt ragadtatva a süteménnyel. Vett is belőle. Egyszer. Kétszer. Háromszor. Közben nem fogyott ki a dícséretekből. A háziasszony boldogan mosolygott.

— Igazán boldog vagyok, hogy annyira izlik. Parancsoljon még. És ha akarja, én igazán nagyon, de nagyon szívesen oda-adhatom a receptjét.

— Na ne tessék már mondani — csodálkozott Vidéki Fás — az ember igazán el sem hinné, hogy ezt a süteményt patikában készítik.

Portrék a kirakatban

Az utazó

Kalmár urral, a kereskedelmi utazóval egy vasúti fülkében ismerkedtem össze. Valahogy úgy kezdődött, hogy ő feküdt a fapadon, jó melegen takarózva egy sárga plédrel, amelyre nem volt szükség, mert a fülkében amugyis szinte elviselhetetlen volt a bűzös meleg, nagyokat szuszogott, aztán egyszer csak felült hirtelen és megkérdezte, hogy közeledünk-e már az átszálláshoz, ahol neki egy táviratot kell még feladnia.

Megadtam a szükséges felvilágosítást, ezzel aztán meg is indult közöttünk a beszélgetés, hogy egy ilyen vasúti ismeretségnél az már lenni szokott.

Kalmár ur a textílszakmában utazik egy hazai gyár képviselőjeként, meg is nevezte a céget, annak igazolásul, hogy nem éppen kezdő a szakmában, mert ha az volna, egy ilyen tekintélyes gyár aligha bízta volna rá az eladás nehéz és felelősségteljes munkáját.

Mialatt beavatott néhány szakmabeli kérdésbe és általában tájékoztatott a szakma helyzetéről, amely elég vigasztalannak látszik, előbb még fáradt ábrázatát felrészlette egy kis odakolonnal, rágyújtott egy sajtákezüleg sodrott cigarettára, és megeresztett néhány jó viccet is.

A viceken természetesen ő maga mulatott a legjobban. Amikor aztán kifogyott a vicek-hől és leplezetlenül unni kezdtem a szakmára vonatkozó bőséges magyarázatokat, egyszerűen elkomorodott, gondolataiba mélyedt, majd egy nyögésszerű hangot hallatott és megkérdezte, hogy miért nem irunk regényt, egy nagy regényt az utazók életéről.

— Hígyje el, uram — mondta, — nagy regényt, szenzációs regényt lehetne írni az utazókról. Persze, én nem ismeri az utazók életét. Tessék engem megnézni, én huszonöt napot utazom egy hónapban, az egész országban éssze-vissza...

— Ugyan, — feleltem — mi van ebben érdekes, mi ebben a szenzáció, mi ebben a regénytema?

— Ön nem értett meg engem, — mondotta eszűgetően és ebben a pillanatban úgy ült előttem ott a vasúti fülké harmadosztályú fapadján, mint egy meglevendengett tragikus hős valamelyik színpadi drámából. — Nem arról kellene regényt írni, hogy az utazó utazik, — nézett rám szemrehányó, jóindulatú októtor tekintettel — hanem azt kellene abban a regényben megírni, hogy milyen az utazó élete; mit „mitmachol” az alatt a husz-huszonöt nap alatt, amíg uton van; hogy él a kis vidéki szállodákban, hogy alszik mindennap más poloskás ágyban, hogy rontja el a gyomrát a sok rosszféle, de drágán megfizetett kosztól, hogy viszi rá az unalom, a sorsa, hogy a zugszállodákban összedjia magát rossztettű szobaszonnyokkal és martaléka legyen raffinált kasszínóknak. Na és ez alatt mi történik otthon... Mi történik otthon az alatt, amíg az utazó uton van. A huszonöt nap alatt minden hónapban, amíg nincs otthon a családjánál. Igen, mi történik a családdal...

— Minden utazó egy külön regény, tessék ezt nekem elhinni. A legnehezebb foglalkozás — ma? harmadikon kell utazni, a napidíjon kell spórolni, hogy a családnak meg legyen a mindennapija! Nem azért mondom, én nem panaszkodhatok, hál'istennek, én olyan céget képviselek, — na, de nem ez a fontos... Tessék engem megnézni. Békebeli utazó vagyok, külföldi képviselőim is voltak már, a krízis előtt nem utaztam harmadikon és a családomnak volt mit tejbearpitani, ezt elhiheti nekem. A regény szempontjából különben ez mellékes. Tudja kérem, mi a regény?

— A maga életében, Kalmár ur?

— Az én életemben, igen, az én életemben, hogy mi a regény. Hát a regény, kérem szépen az, hogy nekem három feleségem volt eddig. Az elsőől is, a másodikól is maradt gyerek: összesen három. A harmadik feleségemmel még együtt élek, róla tehát nem beszélhetek múlt időben — de meddig?

— Ne legyen rejtélyes, kedves Kalmár ur, hanem mondja el a regényt.

— Hát kérem, egészen rövid leszek. Figyeljen ide, kérem. Most negyvenhat éves vagyok és huszonkét éve utazom a szakmában. Mint fiatal nős kezdtem, mert nem hozománnyal nőültem és valamiből élni kellett. A feleségem imádtam — úgy ahogy mondom: imádtam: — született is tőle egy kisfiú, de a harmadik évben rájöttem, hogy amíg én utazok, ő megcsal engem egy katonatiszttel... Hogy jöttem rá? Ugy, hogy váratlanul érkeztem haza, éjjel. És a tiszttel inflagranti találtam. Ez a háború első évében volt. Nagyon fájt, nem tudtam megbocsátani, de nem csináltam nagy zújt az esetből, uriember vagyok, kérem: egyszerűen olváltam, kiadtam az útját az asszonynak. A gyereket elhelyeztem rokonnál és én is bevoltam katonának, mentem ki a harcokra...

— A második felesége is megcsalta?

— Ez már a háború után történt. Visszamentem a céghez és megnősültem megint. Nem magam miatt, bár nagyon szeretem a családi életet, hanem a gyerek miatt. Csak addig akartam utazni, amíg annyit keresek, hogy egy kis boltot nyithassak valahol. De jött a

A könyve és levelezés okozta veszít a fekete-devizások atyamesterének

Megcsípték Katz Hermannnt, aki nagyobb devizaforgalmat bonyolított le, mint a Nemzeti Bank szatmári fiókja

Egy fekete valutás, aki elkövette azt a hibát, hogy könyvelt és levelezett

Szatmár, február 29.

A fekete valuta és a fekete deviza szatmári zugbörzsején nagy az izgalom. Egyelőre csak suttogva beszélnek róla kávéházakban és szobákban az utcákban, ahol ez a zugforgalom lebonyolódik. A rendőrség is titkolózik, de annyi máris kiderült, hogy

a fekete valutások egyik atyamestere Katz Henrik utlevélügynök és menetjegyiroda tulajdonos, a rendőrségen ül.

Néhány hónappal ezelőtt a határszéli városok rendőrségei arra lettek figyelmesek, hogy bár még mindig nagyon sokan utaznak külföldre, még véletlenül sem víz senki magával többet a megengedett valutamennyiségnél. Mikor pedig az utasok visszaérkeznek az országra, annak ellenére, hogy nem vittek magukkal ki pénzt, k'ruházkodva, alaposan fel-pakkolva jönnek vissza.

A rendőrségnek feltűnt ez és arra gondoltak, hogy bizonyára létezik egy ugynevezett fekete-devizabörze, ahol jó pénzért vállalkoznak az átutalásokat külföldre.

A rendőrség tehát ezen az alapon elindulva Nagyváradon és Szatmáron nyomozni kezdett. Nyomozott a rendőrség, de ugyanakkor egész Északromániában nyílt titok volt, hogy

bármilyen összegű, bármilyen mennyiségű pénzt át lehet utaltatni.

Az eljárás roppant egyszerű volt. Minden valamirevaló északromániai valutásnak volt Pestben, vagy Prágában, vagy Bécsben egy megbízottja. Az ember, mondjuk, Máramaroszigeten lefizetett huszezer cseh korona értékű román pénzt az illető zugtörzsdés kezéhez, kapott róla egy kis cédulát, amire héber betűkkel, vagy hieroglifákkal néhány szó volt írva. Azonkívül kapott egy címet is. Mármint Prágában elment a megadott címre, felmutatta a céduláskát és minden további nélkül megkapta a huszezer csehkoronát.

Ez egyszerű volt, kényelmes és megbízható. Mért lehetett rá venni, hogy mindenki megkapja a pénzt. Ugyanígy csináltak a szomszédos országokban is, ahonnan a pénzvédelmi rendeletek miatt, szintén nem lehetett nagyobb összegű idegen pénzhez hozzájutni, vagy azal a határon keresztül utazni.

A fekete devizások kölcsönös elszámolással dolgoztak. Ha a pesti devizás a szatmári devizás rendeltére kifizetett ötezer pengőt, akkor a következő héten bizonyosan jelentkezett a pesti devizás „utalványával” egy utas, akinek itt Szatmáron ötezer pengő értékű lejt kellett kifizetnie.

A rendőri nyomozás során Nagyváradról Borodi komiszár és Várkonyi határrendőrségi detektívek jöttek át Szatmára és itt Nistor Vilám rendőrkészor irányításával dolgoztak. Persze, nem volt nehéz megtudni, hogy kik a fekete-devizások? Tudta ezt itt Szatmáron mindenki és csaknem minden olyan ember, akinek külföldön dolga volt, igénybe is vette őket. Tiszteességes banki jutaléka dolgoztak ezek a fekete-devizások és — hogy ugy mondjuk, — valósággal hégagptól szerepet töltöttek be az idegenforgalom terén.

A nagyváradi detektívek több szatmári devizásnál házkutatást tartottak.

A házkutatás azonban eredménytelen volt, mert sehol semmi olyan írást, vagy nyomot nem találtak, amelyből bizonyossággal meg lehetett volna állapítani, hogy az illető fekete-devizával foglalkozik.

Általában nem vezettek könyvelést a devizások. Egyetlen egy volt közöttük, aki rendszeres ember volt: Katz Hermann. Ez a Katz Hermann teljes és pontos listát vezetett a devizaforgalomról. Ez lett a vesztesége. Mert amikor

második gyerek, majd a harmadik, amit kérestem, felélt a család... Szóval utaztam, kérem. Egy hónapban husz-huszonöt napot. Es egyszerű csak beszélni kezdtek, hogy a feleségem, a második is, megcsal, viszonya van kérem egy senkivel, egy közönséges boloslogénnnyel. Nem hittem, mert ez az asszony nem volt flancos, mint a másik, aztán két gyerekünk is volt már és az elsőől valóval is jól bánt, szóval rendes asszony volt és nem is volt éppen széval... Elég az hozzá, igaz volt. Nagyon dühös lettem kérem, azonnal kirugtam. A szó szoros értelmében: kirugtam...

— Na és harmadszor is megnősült?

— Mit kezdtem volna a három gyerekkel? A három gyereknek otthon kellett, valakinek kellett rájuk vigyázni, amíg én utazok kérem — hát nem? Aztán megmondom egész őszintén, nekem is jólesik, hogy van egy otthonom, együtt van a család, amikor én minden két-három hétben megszakítom a turát és hazajö-

a detektívek Katz Hermannnál házkutatást tartottak,

megtalálták a tiltott átutalási fizet egész bonyolult levelezését, könyvelését, részletes listát azokról, akik Katz mester bankári tevékenységét igénybe vették.

Az üzleti könyvelés olyan bonyolult volt, hogy a rendőrség emberei nem is tudtak teljesen kiokosodni belőle. Kénytelenek voltak segítségül hívni a Banca Naționala szatmári fiókjának igazgatóját, aki felülvizsgálta a könyvelést és megállapította, hogy

Katz a jegybank szatmári fiókjánál is nagyobb devizaforgalmat csinált és többmillió lejjel megkárosította az államot.

A rendőrség emberei lefoglalták Katz egész levelezését, az átutaló jegyzékek másolatait

és ügyfeleinek névsorát tartalmazó jegyzékét.

Katz Hermann ellen hasonló természetű ügyek miatt már volt vizsgálat, de az akkor semmi eredményt nem hozott. Egyelőre Katzot őrizetbe vették.

A fekete-devizások és valutások frontján azonban, mint mondtuk, nagy az izgalom. Szidják Katzot, aki könyvelt és levelezett.

— Azt képzelte magáról, hogy ő a Nemzeti Bank — mondják mégiesen az öreg valutások, akiknek minden feljegyzésük abban a kis kottott noteszben húzódik meg, amelynek hieroglifáit senki sem tudja a tulajdonoson kívül megfejteni.

Katz azonban modern ember volt.

Könyvelt és levelezett.

Ez okozta veszteségét.

(b. l.)

Kitört a veszettség egy sepsiszentgyörgyi mészároson, akit a saját kutyája harapott meg

Sepsiszentgyörgy, február 23.

Megrendítő szerencsétlenség történt Sepsiszentgyörgyön Panti Lajos mészárosmesterrel.

Az elmúlt napokban a saját kutyája a kezéhez kapott és alig észrevehető karcot ejtett rajta. Panti a kutyaharapást nem vette komolyan, mivel a saját kutyája volt s nem tulajdonított neki nagyobb fontosságot.

A tegnapi rosszul érezte magát s kevés idő múlva a veszettség jelei kezdtek

rajta mutatkozni.

Azonnal beszállították a kórházba, ahonnan Kolozsvárra utalták.

Utközben azonban teljesen kitört rajta a veszettség

és rövidesen ki is szenvedett.

A szerencsétlenül járt mészárosmester után felesége és négy kis gyermeke maradt.

Tekintettel arra, hogy családjával is érintkezett, a család tagjait is ápolás alá vették.

Végre valahára rendbehozzák a szigeti utcák aszfaltburkolatát

Máramarosziget, február 23.

Kevés város dicsekedhetik el azzal, hogy olyan gyökeres takarékosági programot vitt volna véghez az utcák gondozása körül, mint Máramarosziget. Igaz, a főteren már gondosan ápolott park díszleg, de körülötte a közlekedésre szánt utak olyan állapotban vannak, hogy jó legyen ám az, amely ki képes rángatni a kocsi, vagy szekert a tengelyig erő sárból.

A város vezetősége most tárgyalásokat folytat egy nagyobb részvénytársasággal, amely ajánlatot tett a gyalogjárók és esetleg a főut

rendbehozására és aszfaltozására. Az ajánlat különösen a fizetési feltételekre vonatkozólag igen kedvezőnek látszik és dr. Mihályi Péter polgármester a város technikai szakértőivel együtt azt komoly tanulmány tárgyává tette. A munkálatok költségeinek lassú és évekbe beosztott amortizációja ugyanis még a nagyon rendezetlen anyagi viszonyok közötti Máramarosziget város részére is lehetővé teszi a terv megvalósítását.

Amennyiben a város vezetősége az ajánlatot elfogadja, úgy a munkálatok már kora tavaszszal meg is kezdődnek.

Csikmegye valószínűleg visszakapja az önálló társadalombiztosítót

Csikszereida, február 23.

Megirtuk, hogy Csikmegye iparos társadalma nagyszabású gyűlés keretében követelte a társadalombiztosító önálló hatáskörrel rendelkező igazgatóságának Csikszereidára való visszaállítását. Az ügyben készített emlékiratban kifejtették, hogy Csikmegyének jelenleg 13 ezer bebiztosított tagja van s ez a szám napról-napra szaporodik. A társadalombiztosító törvényi kategórikusan előírja, hogy mindazon megyéknek, melyeknek 10 ezer lélekszámmal több bebiztosított

taguk van, önálló hatáskörrel rendelkező igazgatósághoz van joguk.

Ezen az alapon most aztán az összes csikmegyei nagy faizemek, ideértve Gyimesvölgyét és Gyergyót is, emlékiratot készítettek, melyben kéri az önálló hatáskörrel rendelkező betegsegélyző igazgatóság visszaállítását.

Ugyanilyen irányú megmozdulást készítenek elő a munkások is.

Az ügyben szerkesztett összes emlékiratokat kiüldözték fogja az illetékes miniszter és a kormány elé vinni, ahol először is előadják az intézmény viszszaállításának indokait.

Komoly forrásból szerzett információink szerint remény van, hogy az illetékesek teljesíteni is fogják a kérést.

nincsen baj?

— Nem tudom kérem — mondja Kalmár ur és kezdi leszedegetni a bőrdöndöket. — Nem akarok tudni semmiről semmit. Nekem elég volt a válásokból, meg a családi félszék felrobantásából. Azért táviratozok, hogy az asszonynak tudomása legyen, mikor érkezem... Éjjel érkezik a vonat, nem akarok semmi meglepetést. Érti uram? Semmi meglepetést. Meleg fürdőt akarok, tiszta ágyat, semmi egyebet...

Lecipelte a mintakollekciós koffereket és ment feladni a táviratot, hogy otthon ne legyen semmi meglepetés!

Ötezer viccet tud. Ebből a műfajból kisujjában van a legutolsó termelés is. Humorban nem lehet újat mondani neki és mégis ez volt a legszomorubb ember, akivel az életben találkoztam.

Igaza van, regénytéma.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Másfélmillió lej, amelyet — megtakarítottak

Déva, február 23.

Vlád Aurél volt miniszter, nemzetipárti politikai névvel napra elvezette Bukarestbe az erdélyi kisbankok küldöttségét, amely azzal a kéréssel járult a pénzügyminiszter elé, hogy a kormány tegyen valamit a kisbankok talpraállítása érdekében.

Nemcsak a kis, de az ugynevezett középbankok is immár negyedik éve ki vannak kapcsolódva a gazdasági élet vérkeringéséből és téltelenségre vannak kárhoztatva. Hogy mi volt a kikapcsolódás oka, azt most újra felbáználni felesleges, hiszen a négy év óta tartó és szünni alig akaró válság során éppen eleget foglalkoztunk a kérdéssel.

Ezzel mindössze annak megállapítására szorítkozunk, hogy a válság, a konverzió, valamint a többi közismert pénzügyi megszorítások következtében életképtelenné vált pénzügyi helyzetét valóban legfőbb ideje volna már rendezni, hogy a pénzpiac, amely az ország gazdasági életirányításának legfőbb hatóereje, megszabadulva bilincseitől újra megkezdhesse sokoldalú tevékenységét.

Örömmel állapítjuk meg tehát, hogy Vlád Aurél volt miniszter és nemzetipárti politikai mozgalmá feltehetően közérdekű és ezirányú tevékenysége — minden más szemponttól függetlenül — a legteljesebb és a legmesszebbmenő támogatást érdemli meg.

★

Minden más szemponttól függetlenül, mert ebből a közérdekű Vlád-féle akcióból — akárhogyan is szépítjük a dolgot, valahogy kilátszik a lóláb, az a bizonyos magánérdek, amely ennek az egész mostani mozgalomnak tulajdonképpen mozgatóereje.

Meg lehetne ugyanis kérdezni Vlád Aurél volt minisztertől, hogy a kisbankok megsegítése és talpraállítása érdekében miért nem indított mozgalmat azalatt, míg pártja, a nemzeti-párt volt kormányon, a mikor az ő politikai sulya kétségtelenül többet jelentett volna a mozgalom érdekében, mint most, amikor a liberálisok vannak uralmon?

Ugy mellékesen említjük azt meg, mert hiszen nem ez a lényeg. A lényeg az, hogy helyre kell állítani a rendes viszonyokat a pénzpiacra és ennek egyik jelentős feltétele az is, hogy a kisbankok ügyét rendezzék és kivezessék őket a hinárból.

Vlád Aurélnek személy szerint is rendkívül sürgős lehet, hogy a kisbankok ügyét rendbehozza a kormány és hogy azok visszanyerjék életképességüket. Vlád Aurél bankja, a szászvárosi „Ardeleana”, másfélmillió lejjel tartozik ugyan a dévai mezőgazdasági kamarának és ezt a pénzt vissza kellene valahogy fizetni...

Kellene, de nem tudja. Ezen nem is lehet csodálkozni, mert hiszen hol van ma az a kisbank, amelyik másfélmillió betétet vissza tud fizetni, még hozzá záros határidőn belül és egyösszegben!

Csodálkozni lehet csak azon, hogy 1933-ban, amikor köztudomás szerint minden kisbank, tehát a szászvárosi „Ardeleana” is ugyszólván fizetésképtelen volt már, akadt valaki, aki másfélmillió készpénzt egy ilyen kisbankba be tudott fizetni abban a naiv hitben, hogy ezt a pénzt onnan vissza is fogja majd kapni.

Alább száll azonban a csodálkozás, ha figyelembe vesszük, hogy Vlád Aurél a dévai mezőgazdasági kamara másfélmillióját a saját kisbankjában, a szászvárosi „Ardeleana”-ban helyezte el és amikor elhelyezte, ő elnöke volt a mezőgazdasági kamara ügyeit intéző időközi bizottságának.

A tárgyhoz tartozik még, hogy ezt a másfélmilliót abból a két és félmillióból takarította meg a kamara, amit a kormány vetőmagok beszerzésére utalt ki, de ugyáltszik, ennyi vetőmagra nem volt

szükségük a mezőgazdáknak és a másfélmilliót meg lehetett takarítani.

★

Mindez akkor tört ki, amikor Vlád Aurél nemzetipárti bizottságát felváltotta a liberális időközi bizottság és elkezdte felülvizsgálni elődeinek a működését. Ekkor tört ki, hogy Vlád Aurél volt miniszter elnöksége alatt — enyhén szólva — egy kis gondatlanság történt a kamaránál másfélmillió erejéig.

Értsük meg jól, nem visszaélés, csupán egy kis gondatlanság, de ez másfélmillióba kerülhet az államnak!

Vlád Aurél nem érezte biztonságban a kamara pénztárában a vetőmagok beszerzésénél megtakarított másfélmilliót. Valószínűleg úgy gondolta, hogy a kamara pénztárában már biztosabb helyen lesz a pénz a szászvárosi „Ardeleana” páncélszekrényében, de arra is gondolhatott, hogy miért heverjen ez a pénz a kamaránál, amikor a szászvárosi bank igen jól felhasználhatja?

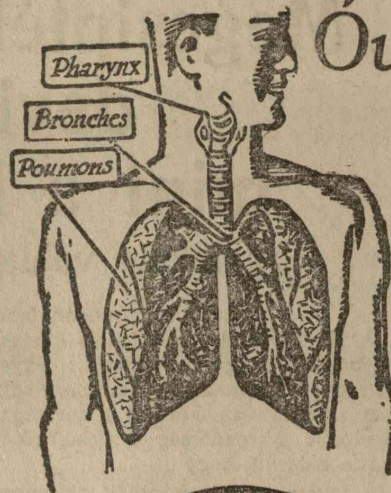
Felmerülhet természetesen az a kérdés, hogy miért kellett két és félmilliót kéri vetőmagokra az államtól, amikor csak egymillióra volt szükség és ha már megtakarított a kamara másfélmilliót, miért kellett azt egy kisbanknál elhelyezni, miért nem a Nemzeti Banknál, ahol összehasonlíthatatlanul biztonságos helyen fektetné a pénz és szükség esetén bármikor vissza is lehetett volna kapni?

★

A mezőgazdasági kamara, amint annak idején jelentették, felszólította Vlád Aurélt és a bankját, hogy a másfélmilliót záros határidőn belül fizesse vissza a kamarának. Ez a záros határidő régen lejárt már, de a pénzt még mindig nem kapta meg a kamara.

Oprea országgyűlési képviselő, az új időközi bizottság elnöke, akihez felvilágosításokért fordultunk a szóbanforgó másfélmillió ügyében, a következőket mondotta:

— Miután az „Ardeleana” a kamara

Óvja légzőszerveit!

A Goudron-GUYOT a legbiztosabb gyógyszer a következő betegségek ellen:

A légzőszervek megbetegedései:

**Nátha — Köhögés
Hörghurut — Külések**

a légzőcső és a tüdő összes megbetegedéseit biztosan meggyógyítja a

Kérjen mindig valódi G OUDRON-GUYOT-t és mindennemű tévedés elkerülése végett figyelje meg jól a csomagoláson levő címkét: a valódi Goudron Guyot-on rajta van nagy betűkkel a Guyot név és az aláírás a következő három színben: kék, zöld és piros, valamint a következő cím: Maison Frère, 19, Rue Jacob, Paris.

A Goudron-GUYOT kapható minden gyógyszerteráiban és drogériában.

másfélmillióját felszólításunk ellenére még nem fizette vissza, az ügyet jelentjük a földművelésügyi minisztériumnak s így most már ennek intézkedését kell beárunk. Ugy tudom — mondotta még Oprea képviselő —, hogy a kamara volt elnöke, Vlád Aurél, a minisztériummal közösen tárgyal a bankjánál elhelyezett másfélmillió lej visszafizetése ügyében...

Igy valóban sürgős lehet a kisbankok talpraállításának kérdése. És amíg talpra nem állítják a kisbankokat, nem sok reménye lehet a dévai mezőgazdasági kamarának sem ahhoz, hogy visszakapja a vetőmagok megtakarított, de az adófizetők zsebéből az állampénztárba csurgatott és onnan a szászvárosi „Ardeleana”-ba átcsempesztett másfélmillió!

Százalékszerűen összeállított kimutatás arról, hogy mennyi lesz az új adótörvény alapján kivetett adó

A mezőgazdák, kereskedők, bankok és iparosok, a szabadfoglalkozásuak és művészek adókulcsa

Milyen adó térbeli a lőkét és az épületeit

Bukarest, február 23.

Az új adóügyi törvényeket pénteken nyújtja be a képviselőház irodájába Slavescu Viktor pénzügyminiszter. A változtatások és módosítások, az érdekeltektől a gazdasági körök óhajának figyelembevételével — legalább is részleges figyelembevételével — az utolsó percekben is tartanak.

Csütörtökön a pénzügyminiszter nyilatkozott azokról a lapokban elterjedt hírekről, miszerint a forgalmi adótörvényt olyan módon szerkesztette meg, hogy számos, eddig 250 százalékos adóval terhelt cikk adóját 5 százalékra emelte fel. Ez a híresztelés — ugymond — csak a részleteiben közölt előzetes törvénytervezet téves értelmezéséből származhatik. A valóságban az eddig 250 százalékos adó alá eső cikkek adókulcsát 2.40 százalékra szállítják le. Hasonló megnyugtató felvilágosítást adott ki egyidejűleg a gyáriparosok országos szövetsége is.

Slavescu pénzügyminiszter tegnap ismét ígéretet tett a gazdasági köröknek, hogy a közvetlen adók módosításáról szóló törvényből eltüntet a már közölt tervezetben foglalt sérelmes pontokat. — Ebben a javaslatban tudvalevőleg a megszüntetett összjövedelmi adó helyett bevezetett póttelék egy adónemként olyan magasak, hogy nem adókönyv tétel, hanem adóemelés jelentenek. A pénzügyminiszter ígérete szerint ezeket a szakaszkokat lefaragják a tervezetből, il-

letve úgy alakítják át, hogy tényleg adócsökkentés süljön ki belőle. A pénzügyminiszter megint hangsúlyozta, hogy ő tényleg könnyíteni akarja az adóterheket. Hogy ez a célkitűzés azután milyen mértékben érvényesült, azt csak az összes változtatások eszközölése után, a végleges és a kamarába benyújtott javaslatok teljes szövegének közlése után lehet majd látni.

Különböző itt közlünk néhány adóterhelést az egyenes adók egységesítéséről és módosításáról szóló törvényből — természetesen az újabb esetleges változtatások, valamint a képviselőházi vita során történhető változtatások fenntartásával: Az adókulcsok általában leszállítást jelentenek a multéhoz képest. Az eltörölt globáladó fejében járó pótkvótákat még külön felszámítják.

Mezőgazdasági állami adó: a tulajdonos által művelt földnél 6 százalék, bérbeadott földnél 7 százalék, termelt erdőnél 8 százalék, távollevők földje után 24 százalék. Az utóbbi esetben hozzáütnék még 3 százalék megyei, 2 százalék közszégi, 0.50 százalék mezőgazdasági-kamarai és 2 százalék utadót.

Kereskedelmi adó 9 százalék.

Bankadó: 11 százalék.

Ipari adó: 7 százalék, 2 százalék megyei, 2 százalék közszégi, 1 százalék kamarai és 2 százalék utadóval súlyosbítva. Szabadfoglalkozásuak adója: 5 százalék.

Iparosok adója: 7 százalék, hozzá 1 szá-

zálék megye, 2 százalék közszégi, 3.30 százalék munkakamarai és 2 százalék utadó.

Művészek adója: 4 százalék, 0.30 százalék munkakamarai adóval.

Tőkekamatadó: 15 százalék.

Épületadó: 10 százalék, hozzá 2 százalék megyei, 5 százalék közszégi és 2 százalék utadó. Távollevők számára az épületadó kerekén 20 százalék.

Nincs pénz a tanonciskolákra

Déva, február 23.

A munkaügyi minisztérium annakidején a tanonciskolák fenntartását a munkaügyi kamarák költségvetésének keretében illesztette, egyes tanonciskolák fenntartását azonban az állam vállalta. Így Hunyad- és Alsófehér megyékben a tanonciskola közül hetet a kamara, három pedig az állam tart fenn. Az állam által fenntartott iskolák: a dévai, vajdasági és zalatnai nem kapják meg a közszégektől az állam által fizetendő ellátást s így a legnagyobb válsággal küzdenek. A három tanonciskola 50 ezer lej sürgős segélyt kért a dévai munkakamarától, amely az összeget nem utalhatta ki, mert nem rendelkezik a szükséges költségvetési alappal és a kérést továbbította a minisztériumhoz.

Kik lettek az elsőfoku iparhatóság bizalmi férfiai és az új műhelyellenőrök

Brassó, február 23.

Brassó város tudomására hozza a város lakosságának, hogy az elsőfoku iparhatóság bizalmi férfiai az alakuló közgyűlésen az 1934-ik évre megválasztották.

Elnök: Munteanu Joan szabó, alelnök: Fink Frigyes. A városnál az iparosügyek ellenőrzésére az elsőfoku iparhatóság, valamint az iparösszvetkezett részéről Westemcan O. kereskedőt és Dánér Lajost bízták meg. A városi ipariskolák ellenőrzői Munteanu Joan szabó és Hanshans A. nyomdász lettek, míg a szász kereskedelmi grómiun ellenőrzői Noian Dumitru építész és Fink Frigyes kádár. Az állami kereskedelmi és ipariskolák ellenőrzői Aldea Joan asztalos és Stinghe Joan asztalos. A belvárosi műhelyek ellenőrzői Frunză Joan pék és Langer Arthur lakatos, Gross Sámuel építész és Hanshans Albert nyomdász. Óbrassó műhelyeinek ellenőrzői: Dánér Lajos cipész és Căpăţană Dumitru mészáros. A bolonyai rész műhelyeinek ellenőrzői: Tampa R. Joan kőműves és Brânzea Joan csizmadia, míg a Bolgárszeg városrész műhelyeinek ellenőrzésére Pesterea Constantin kádár és Petrisor Joan kereskedőt választották meg.

A brassói munkakamara felhívása a kisiparosokhoz és munkásokhoz

Brassó, február 23.

Mint hogy az utóbbi időben rendkívül sok az üzemekben előforduló baleset, a Casa Centrală (Országos Munkásbiztosító Pénztár) elhatározta, hogy ismeretterjesztő előadásokat rendez a balesetek okairól és azok megakadályozásáról.

Ebből a célból felkértük Spiridon Maican mérnök műszaki felügyelőt, az első előadás megtartására. A mérnök folyó hó 22-én este 6 órai kezdettel a kereskedelmi és iparkamara székházában „A balesetek megakadályozása és az azok elleni védekezés” címen tartja meg előadását.

Ugy a munkaadók, mint a munkások felhívattak, hogy ezen az előadáson saját érdekükben megjelenni szíveskedjenek. Az előadáson belépti díj nincs.

Bagoly János,
a munkakamara elnöke.

A BRASSÓI TÖREKVÉS MUNKÁSDALÁRDA

február hó 25-én délelőtt 10 órai kezdettel matint rendez az Astra színház nagytermében, mely alkalommal színre kerül Fodor László vígjátéka, a „Bülesdől”, 3 felvonásban. Mint mindig, a Törekvés dalárda vezetősége, úgy most is a darab szereplőit nagy gondnal választotta össze, hogy a brassói színházjáró közönség meg legyen elégedve és távozása után kellemes benyomást vigyen magával a jövőre is. Jegyek már most előre válthatók minden este 7 és 9 órai között, a malomutcai 7-b. Munkásokban. Helyárak: 10, 15 és 20 lejeselek.

* Meghívó. A brassói Református Nőszövetség Bolonya—Szentpéteri-uti tagozata és az Ifjúsági Ker. Egyesület folyó hó 25-én, vasárnap este fél 8 órai kezdettel a tanácsteremben (Kálvin János-utca 3.) szeretetvendégséget rendez, melyre szeretettel meghívja és elvárja t. címet és b. családját a Rendezőség.

Primăria Municipiului Brăşov
No. 3151, 525 D. C. 1934.
Serv. Silvic.

HIRDETMEY

Tekintettel arra, hogy a „Honterus” melletti kőbánya bérbeadására megtartott két árverés eredménytelen maradt, ezúton kérjük fel az érdekelteket, hogy írásbeli ajánlataikat 1934 évi március hó 1-én, d. e. 9 óráig az árverési bizottságnál nyújtsák be, amikor is 10 órakor d. e. az állami számvitelre vonatkozó törvény rendelkezéseinek figyelembe vételével közmegegyezéssel harmadik árverést tartunk.

Zárt és lepecsételt ajánlatok benyújtását kérjük. Részletes feltételek a városi erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Brassó, 1934 február 19.

Primar delegat: Secretar General:
Dr. Brediceanu Dr. Popovici
Seful serviciului: Ing. I. Albrich

ELHALASZTOTTÁK A SZAKSZERVEZETI TEAESTÉLYT

A brassói vendégipari munkások szakszervezete február 22-én estére táncal egybekötött teaestélyt akartak rendezni s ezt be is hirdették. Azonban a belga király halálával elrendelt országos gyász és az ezzel járó zenetiltalom miatt az estélyt ma nem lehet megtartani, hanem február 27-re halasztották.

A TŰZOLTÓK TÁNCSTÉLYE

A brassói önkéntes tűzoltók belvárosi szakasza február hó 24-én, szombaton este fél 9 órai kezdettel az Iparegylet nagytermében változatos műsorral egybekötött táncstélyt rendez. A gondosan összeválogatott műsor a következő: 1. Tűzoltó-induló, játssza a városi zenekar. 2. Román dalok. 3. Létra-gulák. 4. Vig négyes. 5. „Nem tudok hazudni” bohózat egyfelvonásban. 6. „János-bogárka” balett. 7. Kupa-lék. 8. Éllőkép. Műsor után reggelig tartó tánc következik. Beléptidij személyenként 30 lej. A tiszta jövedelmet tűzoltószerek beszerzésére fordítják.

Teljesen elkészült az új futballpálya tribünje

Az új pályát júniusban adják át

Brassó, február 23.

A gumigyár és Franck-gyár mellett felépülő városi sportpálya tribünjének munkálatai befejezést nyertek és a város állandóválasztmánya a megejtett hivatalos ellenőrzés után kiutaltványozta a munk

kálatok vállalati díját. A végelszámolás szerint ennek a tribünnek költsége 950 ezer lejt tesz ki. A futballpálya munkálatai egyébként annyira előrehaladtak, hogy júniusban a pálya át lesz adható a használatnak.

A brassói iparosok panasza Tárgyalás a piaci helypénz eltörléséről

Brassó, február 23.

A brassói kisiparosokat súlyosan érinti a műhelyek után kirótt városi illeték. A mai nehéz viszonyok között elviselhetetlen terhet jelent ez az új illeték. melyet a város a törvény rendelkezései alapján rótt ki. Ezen illeték eltörlése miatt mozgalom indult meg a brassói iparosság között. Az első támadást az illeték ellen a brassói ipartestület bőripari szakosztálya indította meg, mely beadványban kérte a várost, hogy az új illetéket törölje és a cipésziparosok piaci helypénzét szüntesse be. Az állandóválasztmány tegnapi ülésén foglalkozott ezzel a beadvánnyal. Az előadó a beadvány elutasítását javasolta. Szele Béla dr. ezzel szemben azt kívánta, hogy az iparosságot közelebb érintő és súlyosan terhelő kérdést egy az iparosság kiküldötteiből és a város megbízottaiból

álló bizottság tárgyalja meg, mielőtt hivatalos formában a város döntene. A városnak amugyis szándéka volt ebben a kérdésben a kirovást enyhíteni, mielőtt a város egész területéről elkészülne a kirovási munkálatokkal és áttekinthető lesz azoknak eredménye. És ő már arról is tárgyalta illetékesekkel, hogy esetleg a cipésziparosok is a régi csizmadiaárucsarnokban árusítsanak, hogy ne kelljen helypénzt fizetniük.

Az állandóválasztmány elfogadta Szele Béla dr. álláspontját és utasította a pénzügyi bizottságot, hogy az ipartestület hivatalos kiküldötteivel tárgyalja meg az iparosságot érzékenyen érintő kérdést

és a tárgyalás rendjén keressen és találjon közmegegyezést eredményező megoldást.

lendő heyen. A Sebestyén előadása iránt érthető érdeklődés nyilvánul meg, hiszen a Brassói Székely Társaság közönségnek tett eleget, amikor a jeles tudóst előadás megtartására kérte fel.

Astra Mozgó, Brassó

Szombaton, folyó hó 24-iki kezdéssel bemutatja ez év nagy eseményét a

LÁNGPOKOL

című filmet, Gustav Ucicki híres rendezésében.

A főszerepekben:

Nagy Kató és Hans Albers

kiknek partnerei:

Ida Wüst, Eugen Klöpfer, Hans Adel v. Schletten, stb.

Brassó sportja

AZ ENCIÁN SIVERSENYE

Az Encián si- és turistaegylet, vasárnap február 25-én siversenyt rendez a Schulleren és Pojánában. Lesz lesiklóverseny a családi uton és ugróverseny. Start a lesiklóversenyhez délelőtt 10 órakor, az ugrás kezdete délután 2 órakor az Encián-sánccon. Jelentkezés és felvilágosítások az Encián klubhelyiségében, Vár-utca 2.

A KSV IFJUSÁGI SINAPJA

Ugyancsak vasárnap zajlik le a KSV ifjúsági sinapja, távfutó és ugrószámml. A futóverseny startszámainak osztása háromnegyed 9 órakor a Höhenheimon, indulás a starthoz pontosan 9 órakor, start 10 óra körül. Ugrás délután 2 órakor. Díjkiosztás fél 5 óra tájt a Höhenheimban. A fiúk és leányok 5—5 osztályba osztva futnak, tekintettel a résztvevők nagy számára.

Apróhirdetések

Szavanként 1 lei, vastag betűvel 2 lej. — Legkisebb hirdetés 20 lej

Csillárjaim legmodernebbek, legolcsóbbak! Welkens csillár- és fémáruháztás, Szent János-utca 32. Telefon 8—81. 1547

Pék-műhely, kenyérnek, berendezéssel, kiadó május 1-re. Zajzoni-ut 18. 1671

Adóbónokat veszünk. Tabak, Brassó, Kapu-utca 30. 1673

Keresek megvételre egy használt ebédasztalt. Címeket kérem a kiadóba leadni „Ebédasztal” jellegre. 1673

MARLENE DITRICH

Szombaton indul hódító útjára a LUX-MOZGÓBAN, Brassó filmszenzációja

MARLENE DITRICH

a világ legnagyobb filmsillaga

SUDERMANN

világhírű regénye nyomán készült filmben:

ÉNEKEK ÉNEKE

amely ROUBEN MAMOULIN, a világ legnagyobb rendezőjének mesterműve.

MARLENE DITRICH

SPORT

HÉT EV UTÁN UJRA VILAGBAJNOK LETT

Bert Evensen norvég gyorskorcsolyázó a helsinkiorsói versenyeken a gyorskorcsolyázás világbajnoki címét szerezte meg. Evensen már 1927-ben is a gyorskorcsolyázás világbajnoka lett, de azóta ezt a címet elvesztette tőle. Most újra visszaszerezte.

ÚJ VILÁGREKORD A MAGASUGRASBAN

Walther Marty amerikai sportember egy newyorki versenyen 2 m. 5 cm. magasságot ugrott s ezzel a magasugrás új világrekordját állította fel.

Szerkesztői üzenetek

K. T., Kézdiszázpatak. 1. Lehet. A községi tanács választja meg és a felsőbb közigazgatási fórumok a választást helyben hagyják. 2. A községi tanácsnak kereskedő is lehet tagja, ha egyébként más törvényes gátlások nem akadályozzák megválasztását. Üzleti összeköttetésbe azonban, mandátuma idejére, nem léphet a községgel. 3. A felsorolt kifejezések, különösen, ha sértő szándékkal használják azokat, alkalmasak arra, hogy valakinek becsületébe gázoljanak. 4. A vadászegedélyre vonatkozó kérdésére, ugyanezen jelge alatt, néhány nap múlva válaszolunk. Addig is szíves türelmét kérjük.

Sz. László, Cămpeni. Azok az üzletek, amelyek 1930 július 14. előtt létesültek, nem kötelezhetők az egészségügyi vizsgálatra s az új autorizációt sem kötelesek megszerezni. A később alapított üzletek azonban alá kell vesek magukat ennek a vizsgálatnak. Ha esetleg a cégben történt volna változás, akkor is.

Zivatar a zivatarban c. regény szerzőjét felkérjük, hogy pontos címét velünk közölje. A beküldött kéziratához zárt levélben ugyanis nem adta meg a szerző, hogy hol lakik és így nem tudunk vele más úton kapcsolatot felvenni.

Kónya Erzsébet, Diószeg. A küldött 54 lejt a megadott célra felhasználni nem tudjuk. Az összeg nálunk van, rendelkezésre áll. Azért értesítjük ezúton, mert Önhez intézett levelünket a posta vizsgálta.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla

Nedoma

A 3-ik kirakatban látható:

Pénteken, febr. 23-án: Asztalterítők a Lei 350	24-én: Voil de laine a " 75
Szombaton, " 25-én: Selyem-Foulard " 100	Vasárnap, " 26-án: Mósókelmék a " 20
Hétfőn, " 27-én: Ivetelyem a " 40	

Városi

gyógyszertár

bérelnék

Sternberg gyógyszerész, Carel

TAVASZI ÜLTETÉSHEZ

ajánl gyümölcs- és sárgaréz, magas törzsi rózsát és többféle falkolai növényeket.

Gazdasági Tanintézet Falskolaja, Medias, Telefon. 29. — Árjegyzék ingyen

Fájdalmas szívvel tudjuk, hogy a mindnyájunk által szeretett jó édesanya, nagynya, anyós, sógornő és rokon

ÖZV. DRÓTOS JÁNOSNÉ

szül. ÁVÉ ANNA

életének 78-ik, özvegyiségének 13-ik évében hosszas szenvedés után folyó hó 22-én megszűnt éni. Szeretett halottunk hült tetemét f. hó 24-én d. u. 4 órakor fogjuk a bolonyai róm. kath. temető kápolnájából az ottani családi sírba örök nyugalomra kísérni.

Adj Uram örök nyugalmat neki!

Brassó, 1934 febr. 22.

A gyászoló család.

HIRDETMEY

Căpâlnița (jud. Odorhei) község tulajdonát képező „Homoród” fürdő 1934 február 28-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen érbe lesz adva a községi előjárásnál. Árverési feltételek ugyanott megtudhatók.

Hogyan éljen a gyomor és bélbajos ember?

Irt: Dr. Lukács Pál főorvos.

Gyakorlati tanácsok gyomor- és bélbetegségekben szenvedők részére. Ár 78.— lei. Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

MÓRA FERENC
Ének a buzamezőkről

A magyar földnek, a magyar parasztnak és a magyar erőnek halhatatlan éposza ez a mű, melyhez fogható nem jelent meg irodalmunkban. Füzve 2 kötet 90.— Lei, diszkötésben 171.— Lei.

Aranykoporsó

Ez a római pogányság utolsó és a helyét elfoglaló kereszténység első idejéről szóló, monumentális regény megkoronázása egy 30 éves írói multnak. A regény tele van korfeszítő részletekkel. Ilyen részleteket csakis olyan író-művész dolgozhatott föl, mint Móra Ferenc. 2 kötet füzve 164.— Lei, diszkötésben 204.— Lei.

Egy cár, akit várnak

E kötet gyöngyszeme a legnemesebb magyar prózának és diadala az őseredeti magyar nyelv szépségének. Játékos humora ellenállhatatlan. Ár diszkötésben 112.— Lei.

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvostályában
Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

GYERMEKEK a ragályos betegségeknek nagy mértékben vannak kitéve.

Difteritisz, vörheny, angina, grippe
használjon biztosan ható fertőtlenítő
szert és vegye elejét e veszélyeknek.

Majdnem minden betegséget okozó csira a szájon keresztül kerül a szervezetbe, amely a bacillusok melegágya.

HYPEROL

az ideális fertőtlenítő szer.

Egy tabletta Hyperol fél pohár vízben feloldva erős és friss superoxyd-oldatot ad, amely a bacillusok halálos ellensége. Biztos hatása mellett ez az oldat méregmentes is, és nem sértheti meg még a legérzékenyebb szövetet sem.

Az orvosok meg fogják erősíteni Ön előtt, hogy fertőtlenítő szert nem lehet lenyelni, mert egy valószínű fertőtlenítő szernek nagyon erősnek kell lennie.

Hyperol rendkívül hatásos fertőtlenítő szer, amelyet külsőleg kell használni.

Ön és gyermekei öblögessék minden reggel szájukat Hyperollal és védve lesznek a bacillusokkal és betegségekkel szemben.

Gondoljon arra, hogy valóban jó hatásos fertőtlenítőszer sem lehet lenyelni, sem pedig mint egy cukorkát a szájban szétolvasni hagyni nem lehet.

FRISS superoxyd,
HYPEROL

ből előállítva, a legjobb fertőtlenítő szer és nem mérgező.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Kis tubus 10 tablettával 30 lei
Nagy tubus 20 tablettával 47 lei

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25%o engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Adóbónokat — korlátolt mennyiségben — veszek. Írásbeli ajánlatokat az összeg és a címletek megjelölésével „Március 1-ig” jelígyre a B. L. kiadóhivatalába kérek. A bónokért, a tétel nagyságától függően, 37—40 lejt fizetek. 1632

Sandominic községben legjobb helyen levő faterlep, 3 szobás, komfortos villa-lakással, külön irodával, hosszabb időre kiadó. Érdeklődni Krausz Jenőnél. 1632

Szöllőkarót veszek fenyőfából, 4—6 méter hosszú, törzsben 4—6 cm., tetején 2 cm. vastag, bármely vasutállomástól, vagy faluból. Ajánlatok ár megjelöléssel: Nicolae Bratu, Sibiu, Str. Mitropoliei 12. 1670

FINOM MELEG GYAPJU HARISNYAKAT, cérna férfizoknikat, gyapju stucnikat, férfi sportharisnyákat TARTÓS ANYAGBÓL OLCÓ ARON KÖTÖK. Cim: Brassó, Str. Nicolai Filipescu 59. földszint jobbra. (Vlt Hátulsókbánya) 12937

Eladó adómentes sarokház, tűzlettel. Brassó, Rézműves-utca 1. sz. Érdeklődni ugyanott. 1632

Állást nyer

Serény, főzni tudó mindenest kerestetik 2 tagú családhoz, kis lakásba. Lengyel mérnök-höz, Bláj. 1631

Szolid elárusító leányt keres Ebrmann cukrászda, Medias.

Allandó alkalmazást nyírtat elsőrangú, önálló masamód. Szende kalapszalón, Brassó, Weiss Mihály-utca 5. 1633

Bécsi Mintavásár

1934. március 11-től—17-ig (Rotunde márc. 18-ig)

Luxus- és használati cikkek mintavásár / Butormintavásár / ANGOL KIALLÍTÁS / MAGYAR KIALLÍTÁS
Textilmintavásár / Női- és férfikonfekció / Kötöttárak / Szőrmedivat
„KERAMIKA ÉS ÜVEG” / „A SZÉP UTAZÁS”
Nemzetközi autó- és motorkerékpár-kiállítás
Technikai mintavásár / Építészeti és utépítészeti mintavásár
ÉLELMISZER KIALLÍTÁS
Mező- és erdőgazdasági bemutató

Jelentékeny utazási kedvezmények a román, jugoszláv, csehszlovák, magyar és osztrák vasútvonalakon, a Dunán, a Fekete-tengeren, valamint a légitörzsi eszközökön. Vízmentesség! Az utlevéllel és a vásárigazolvánnyal az osztrák határ szabadon átléphető. Nem kell csehszlovák átutazási vizum! A magyar átutazási vizumot a vásárigazolvány felmutatásakor a határon állítják ki.

Mindennemű felvilágosítást megad és vásárigazolványt (Lei 150) kiad:

Wiener Messe A. G. Wien VII.

valamint — a lipcei tavaszi mintavásár tartama alatt — a lipcei vásártudakozó iroda (Ringmesshaus) és a tiszteletbeli képviselők.

Brassóban: „Európa” nemzetközi utazási és idegenforgalmi szervezet. Korona szálló / „Európa” Lloyd Utazási Iroda, Szabadságtér 1 sz. / Gebauer Alfréd, Buzasor 28 sz. / Waggon-Lits (Cook S. A.) Str. Regele Carol 61 sz.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Braşov—Brassó.